

Előzetési ára :

Egész evre..... 6. —
Fél evre..... 3. —
Negyed evre..... 1.50

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal
IV. Kecskeméti-utca 5. sz.

A VENDÉGLŐS

MEGJELENIK
minden hó 1. és 15-én.
SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL
IV. kerület.
Kecskeméti-utca 5.

A Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pinczerek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjintézete,
a Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők-Ipartársulata,
a Budapesti Kávés-Ipartársulat, a Budapesti Kávéházi Segéd-Egylet betegsegélyző-pénztárának
és a „Hungária-nagyszálloda” betegsegélyző-pénztárának

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szállodások-, Vendéglősök- és Koresmarosok- ipartársulata : IV. kerület, Himző-utca 1. szám. Budapesti I—III. ker. Szállodások, Vendéglősök, Bor- és Sörmérők-ipartársulata : II. ker., Medve-utca, Fácán.	Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő : WAGNER JÓZSEF IV. Kecskeméti-utca 5. Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratokat nem adunk vissza.	»Budapesti Pinczér-Egylet« IV., rostély-utca 1. PAULITS JÓZSEF közvetítő-intézete IV. papnövelde-utca 3.
---	--	--

Ne túlozzunk!

Véres száju hazafiak, ellenzéki újságírók és hazánk mai fiatalsága, mely csak árnyéka régebbi ifju nemzedéknek, egybehangozóan azt állítják, hogy Magyarországnak legnagyobb, egyelőre teljesen orvosolhatatlan betegsége az, hogy lakossága nem beszél egyformán a magyar és kizárólag csak a magyar nyelvet, hanem vannak még olyanok és ezek száma több millióra megy, akik habár magyar földön születtek, de a magyar nyelvet mégsem bírják.

Mi is teljesen egyetértünk velök abban, hogy az olyan magyar embernek, ki a haza földén született, az állam hivatalos nyelvét kellene, de viszont nem zárkózhatunk el attól a kifogástól sem, hogy akinek a szülő anyja nem beszél a magyar nyelvet, az maga sem tanulhatta meg fiatal korában; felnőt, családi és életfentartási gondokkal küzdő idegen nyelvű, habár magyar érzelmű embertől pedig mégsem kívánható, hogy ha már zengetes nyelvünket hallásból és gyakorlatból elsajátítani képtelen, a grammatikával és szóttárral kezében fekdjék neki a tanulni.

Vigasztaljon bennünket e tekintetben az a tudat, hogy a népoktatás — hála a gondviselésnek és okos emberek előrelátó gondoskodásának — ma már teljesen magyar, s hogy ennek folytán még teljesen német vagy más idegen nyelvű szülők gyermekei is oly szépen megtanulnak magyarul, hogy alapos okunk van azt hinni, hogy a jövő nemzedék, ha nem is teljesen, de sokkal nagyobb mértékben lesz magyar nyelvű, mint a mai.

Ismételjük, hogy a mi nézetünk is az, hogy magyar honpolgárnak bírnia kell a magyar nyelvet, de annyira nem vagyunk sovíniszták, hogy azt merjük hangoztatni, miszerint a magyar nyelven kívül egyéb nyelv, különösen pedig a német nyelv ismerete teljesen szükségtelen.

Nem tudunk művelt embert elképzelni, aki a magyar nyelven kívül, úgy a hogy, de ne beszélne a németet is, mert ez ma szükséges, akárhogy eszürjük-csavarjuk a dolgot, szükséges és nélkülözhetetlen, mert hiszen minden ember tudja, hogy ha Marcheggnél vagy Brucknál elhagyjuk hazánk földét, honi nyelvünkön vagy sehogysem, vagy pedig csak nagyon nehezen tudjuk magunkat megérteni.

Hiszen azért lehetünk jó hazafiak, lelkesülhetünk nemzeti eszmékért, ha németül beszélünk is. Elvégre azonban nem kívánhatjuk meg attól az idegentől, aki hazánkat vagy fővárosunkat meglátogatva legelső sorban is velünk vendéglősökkel jó érintkezésbe, hogy magyarul szólítson meg bennünket, mikor ő ezt a nyelvet egyáltalán nem ismeri,

hogy magyar nyelvű étlapjainkat megértse, mikor a „gulyás“ szón kívül talán soha életében nem hallott más magyar kifejezést. Azért tehát indokolt az az eljárásunk, hogy étlapjainkat a magyar nyelven kívül német és francia nyelven is megírjuk. Ezért azonban senki sem vádolhat bennünket hazafiatlansággal, s hogyha valaki mégis megtámad bennünket ezért, mosolyogva vonunk vállat és napirendre térünk a meggondolatlan támadás felett.

Van azonban egy másik oldala is az éremnek. Ez pedig az, hogy azt már mi sem szívesen látjuk, ha a német nyelvet hazánkban, különösen pedig fővárosunkban, erőszakkal akarják meghonosítani. Ha a külföldi, különösen a német azért jön hozzánk, mert szórakozási vágya vagy üzleti érdeke vezet ide, ám szívesen látjuk, mert hiszen a vendégszeretet és lovagiaság régi erénye a magyar nemzetnek. De hogyha a német üzleti érdekől bár, de azért is jön, hogy germanizáljon, a fővárosunkból száműzzön német műzának ismét újabb otthont szerezzen, az ellen már tiltakozunk, ezt nem tűrjük és nem is tűrhetjük!

Szomoruan tapasztaltuk legutóbb is, midőn a speciális osztályok műzál csempésztek újra fővárosunkba, hogy közönség akadt több, mint kellene! Szomorú való ugyanis, hogy Budapestben még ma is horribilis a száma az olyan intelligens elemeknek, akik a magyar színészetet nem értik, mert nem bírják a nyelvet, amiről nem tehetnek . . .

Vigasztalódjunk, ez soká nem fog tartani! Ma már minden elemi erővel halad a magyarosodás terén! Ha németül beszélünk is, azért magyarul vagyunk; ha már a német szó ideig-óraig szinpadról is hangzik felénk, behozatalát megakadályozni nem tudván, a függöny felgördülte után nem demonstrálunk; tűrjük, ha már itt van, — örülünk, midőn felszedi a sátorfát!

De azért sovíniszták nem vagyunk!
Mindenben fő a helyes mérték, épen azért ne túlozzunk!
Wagner József.

Szakoktatás a pinczerek kiképzésére.

A társadalom bármelyik osztályát tekintjük is, mindenütt megtaláljuk az egyes szakmákra készülő ifjuság részére felállított szaktanfolyamot, minden egyes pályánál látjuk a szakoktatás felvirágzását. És így van ez jól.

Bármely szakmának művelői szakoktatás nélkül szakmájuknak értelmes versenyre kelhető tagjaivá nem válhatnak soha; ellenben a kellő szakismeretet megszerzett tagok nemcsak önmaguknak biztosítják a jövedelmének keresetét, hanem egyben szakmájukat is fejlesztik, versenyképessé tenni, sőt a külföldi hasonszakmákat túlszárnyalni is képesek lesznek.

Eltekintve a tudományos pályáktól, az ipari szakmánál is mindenfelé virágzik ma már hazánkban a szakoktatás; minden iparágban egymásután

állítja fel vagy az állam maga a szaktanfolyamokat, vagy ahol az állam nem teszi, felállítják maguk az ipartestületek, azon helyes felfogásnál fogva, hogy az ipartestület érdekeinek emelésére első sorban is szakképzett tagok szükségesek.

A szaktanfolyamoknak azonban nemcsak kizárólagos feladatuk az, hogy szakképzett iparosokat neveljenek, hanem feladata az is, hogy e szakképzett értelmiségét fejlessze, hogy azoknak műveltségi fokát lehetőségig emelje és a társadalmi viselkedésben oly modort tulajdonítsanak el velük, mely által a társadalmi élet bármely helyén és idejében is, menten minden felszűréségtől, könnyedén mozoghassanak.

Kétségtelenül így fogta fel a szakoktatást a vendéglősök, szállodások, koresmarosok érdemes ipartársulatának fardadhatatlan vezetősége és annak élén az ipartársulat köztiszteletben álló elnöke: Gundel János ur, a midőn elhatározatotott, hogy a pinczerek kiképzésére szakoktatási tanfolyamot rendez be.

Elismerés illeti meg az ipartársulat vezetőségét e mozgalom megindításáért, mert kétségtelen az, hogy nincs egyetlen egy ipartársulat is, mely oly közel állana és oly gyakori érintkezésbe jutna a művelt és a legmagasabb társadalmi körök legjelentékenyebb embereivel, mint a vendéglősök stb. ipartársulatának tagjai és a társadalom egyik ipartestület tagjaitól sem követel meg annyi értelmiséget, annyi társadalmi modort és oly alapos szakismeretet, mint épen a vendéglős-ipartársulat tagjaitól.

Nem elégséges a társadalomnak az, ha a vendéglős a nála rendezett díszebédeket művészi érzékkel rendezi, a teritékeket a magasabb igényeket is kielégítőleg szervezi, kifogástalan étkeket és italokat szolgál fel. Nem! Ezek mellett megköveteli a társadalom azt is, és pedig teljes joggal, hogy a vendéglős értelmes, a kor igényeinek megfelelő ismeretekkel bíró, modorában kifogástalan és főleg szakmájának teljes ismeretével bíró egyén legyen.

A társadalom e kívánalmainak pedig csak akkor és úgy felelhet meg a vendéglős, ha ifju korában alapos szakoktatásban részesült s ebből önként következik, hogy a vendéglősöké lenni szándékozó ifjuság — a pinczerek — szakoktatásban részesüljenek.

Nem vonjuk kétségbe legkevésbé sem azt az általában elfogadott elvet, hogy gyakorlat teszi az embert, sőt magunk is azt állítjuk, hogy az elméleti ismereteket a gyakorlat által lehet csak életképessé tenni; ámde tagadhatatlan az is, hogy akár a gyakorlat, akár az elmélet magában véve, csak egyoldalúvá teszi az embert; hogy valaki szakmájában teljesen otthonos szakember legyen, ahhoz szükséges, hogy az elméleti ismeretek és a gyakorlat párosuljon benne.

Es ez teszi nemcsak jogosulttá, hanem elkerülhetetlen szükségessé a szakoktatást, mert az, hogy valamelyik pinczér a külföld vagy a belföld egyik-másik elsőrangú szállodájában vagy vendéglőjében pár éven át gyakorlaton volt, még nem adja meg neki azon szakszerű kiképzést, melyet — mint fentebb jeleztük — a mai társadalom ma már teljes joggal megkíván a vendéglősöktől, mint a társadalom iparszakmáinak legértelmesebb tagjaitól.

A pinczerek szakoktatásának szükségességét a fentebbiekben kellőleg megvilágítottunk tartván tehát, épen ezért elismerésért adozunk a vendéglősök ipartársulata vezetőségének a szakoktatás letesítése körüli buzgalmaért.

De midőn ezt tesszük, nem mulasztjuk el egyszersmind elmondani azt is, hogy — a mi

szerepüket nézetünk szerint — mily alakra kell e szakoktatást fektetni, hogy az gyümölcsözővé váljék a jövő nemzedéke névé.

Az, hogyha a szakoktatástól eredményt akarunk elérni, elkerülhetetlen szükséges, hogy a szakoktatáshoz teljesben kiképzett tanárok, illetőleg tanítók kell alkalmazni, mondanunk is felesleges, mert tudja az mindenki, hogy csak szakképzett vezető érhet el eredményt a vezetése alatt álló növendékekkel; a pinczerek kiképzetésénél is első sorban szakképzett tanítókra, illetve tanárookra lesz szükség a vendéglősök ipartársulatának.

Felmerül azonban az a kérdés, hogy tulajdonképpen e szakoktatás mily irányu legyen, azaz, hogy mily tárgyakat kellend felölelnie e szaktanfolyamnak, hogy a növendékek jövő pályájára eredményessé váljék.

Már mondtuk, hogy a vendéglősök leggyakrabban érintkeznek a társadalom legmagasabb osztályaival is, ebből folyik, hogy a vendéglősök oly műveltségi nívón kell állania, hogy magát mindenkihez alkalmazni képes legyen, mit hogy a pinczér-növendékek annak idején elérhessenek, — a mi neozetünk szerint legalább — első sorban az illetlen* volna előadandó, hogy a pinczerek oly illetet, modort sajátítsanak el maguknak, a mely, ha pinczerek maradnak, akkor is szükséges, főleg pedig elengedhetetlen feltétel akkor, ha idővel saját vendéglősök vagy szállodák lesznek.

Szükségesnek tartjuk továbbá, hogy a pinczerek az anyanyelvükön kívül az európai elsőrangú nyelveket is ezek között a nemet és francia nyelvet is elsajátítsák, mert a külföldi vendégeikkel legelőnyösebben maguk a vendéglősök érintkezhetnek; nem volna felesleges, — de nem epen elkerülhetetlen az is — hogy a pinczerek az olasz és angol nyelvet is megtanulják, ezt azonban nem mondjuk feltétlen szükségesnek.

Az illetlen megtanulása és a nyelvek ismerete azonban még mindig nem elégséges ahhoz, hogy a vendéglős azon műveltségi fokra emelkedjék, a melyet a társadalom ezer intelligens iparág művelőitől megkövetel: miből folyólag szükségesnek tartanánk azt is, hogy a szaktanfolyam a tudományok főágai — perzeze csak körvonalaikban — adassanak elő; ilyenekül tekintjük mi a történelmet általánoságban, a földrajzot és az irálytant, mint mondanék perzeze, csak körvonalaiban.

Kimerítőleg kellene azonban foglalkoznia e tanfolyamnak a számtannal, mint a mely a vendéglős létkérdésének alapját képezi, alapos oktatást kellene nyújtania; az űrmetékek elméletéről is, és végül a vegytanból legalább annyit kellene tudnia a növendéknek, a mennyi arra szükséges, hogy az itálók valóságát felismerni képes legyen.

Most következnek aztán a tulajdonképeni szakoktatás, a könyvvezetés, az egyes etkek és itálók ismerete, azok kezelésmódja, a vendéglők, szállodák, koresmák mikénti kezelése, a felszolgálat és a személyzet feletti őrközés és ellenőrzés, és mindazon esekélyességnek látszó ugyan, de ez iparágna mégis jelentőséggel bíró egyéb teendő, melyet a vendéglősnek ismernie kell, ha eredményesen működni akar.

Nem volna egészen mellőzendő azon eljárás tanítása is, hogy a növendék-pinczerek, egykoron, ha önállóak lesznek, miként viselkedjenek majd leendő személyzetükkel szemben; e részben a leereszkedő, nyájias, szívelyes viselkedés ajánlható, mert a szívelyesség bizalmat kelt, a bizalom pedig alapját képezi a ragaszkodásnak, tiszteletnek és hűségnek, és a mily mértékben szívelyes a főnök,

oly mértékben fogja megnyerni személyzetének bizalmát s ebből folyólag ragaszkodását, tiszteletét és főleg hűségét.

A mi erős meggyőződésünk az, hogy ha a fentebb előadtuk elméleti ismeretekkel fognak a pinczerek a gyakorlati terepre lépni és elméleti ismereteiket a gyakorlattal kísérleltetik, nemcsak biztos jövőt alapítanak maguk s idővel családjaik részére, hanem el fogják érni azt is, hogy a művelt társadalom a most is legintelligensebbnek tekintett ipartestület iránt meg fokozottabb tisztelettel fog viselkedni és a szakképzett ipartársulati tagok jelentékenyen fognak befolyjni a társadalom minden rétegében megindulandó minden mozgalomra névé.

Állítsa fel tehát az ipartársulat a szaktanfolyamot lehetőleg mielőbb és mi erősen hiszük, hogy az viragozni fog és eredményt mutatand fel.

Még csak az a kérdés lenne megoldandó, hogy e tanfolyam mennyi időre terjedjen ki? E részben csak a tapasztalat fogja megmutatni azt, hogy a tanfolyamra felveendő tárgyhalmaz mennyi idő alatt tanítható be. E kérdésre tehát ezidejűleg még nem adunk feleletet.

Jóakarólag emondottainkat ajánljuk a döntő körök szíves figyelmébe. *Palotai Csorba Akos.*

Jegyzőkönyv

felvételét Budapestén, 1899. évi márczius hó 24-én, a Szállodások, Vendéglősök, Kávésók, Pinczerek és Kávésosok Országos Nyugdíjgyűlését igazgatóságának a központi irodában délután 12 órakor tartott rendes havi ülésén.

Jelenlevők: Nérey Dezső, Bokros Károly alelnökök, Förster Konrad, Sztanój Miklós, Olmóssy József igazgatósági tagok, dr. Solti Ödön jogtanácsos, Páris Vilmos felügyelő bizottsági tag, F. Kiss Lajos szerkesztő, Seress Marton, Juranics Lajos, Mehringer Rezső és Wagner József A Vendéglős* szerkesztője kimmentettek elmaradásukat.

169. szám.

Elnök megnyitja az ülést és az előző ülés jegyzőkönyvének felolvasására jogtanácsost kéri fel. A jegyzőkönyv Sztanój Miklós és Förster Konrad irak által hitelesítettet.

170. szám.

Elnök bejelenti, hogy François Lajos egy az igazgatósághoz ezimzett levélben kijelenti hozzájárulását az általa a szakiskola részére tett 120 korona alapítványi összeg proponált felosztásába és kijelenti, hogy a 6 drb postatakaréki könyvecskét kellő időben az igazgatóság rendelkezésére fogja bocsátani.

Örvendetes tudomásul vétetett.

171. szám.

Elnök bejelenti, hogy a sátoralja-ujhelyi felszoltó választmányhoz intézett érclyes átiratra a bélyegző és még hiányzó okmányok beküldtek; az okmányok és elszámoláskönyveinek adattak ki.

Az igazgatóság e jelentést tudomásul veszi s utasítja a könyvelőt, hogy a jövő ülésig pontos jelentést tegyen e tárgyban.

172. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a főkönyv, pénztári napló és egyénisített tagdíj nyilvántartási könyv 1898. december 31-ig lezárattak. A felülvizgá-

lásra a felügyelő-bizottságot e hó 22-ére összehívta, akadályok folytán azonban a tagok meg nem jelenhettek.

Tudomásul vétetett azzal, hogy sürgősen újabb felügyelő-bizottsági ülés hívassék egybe a könyvek felülvizsgálására.

173. szám.

Jogtanácsos bemutatja Tóth Endre leveleit, melyekben működése eddigi eredményéről általánosságban beszámol.

Tudomásul vétetett azzal, hogy Tóth Endre főszervező részletes kimutatás és számadásainak valamint a felvett tagok belépési nyilatkozatainak sürgős felterjesztésére nyomatékosan felhívassék.

174. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy Tóth Endre a mult ülés óta 26 tag felvételét jelentette be, de belépési okmányait fel nem terjeszthette; késedelmet súlyos és operációt igényelt labbjával menti ki. Tudomásul vétetett s az előlétség az előbbi határozat szerinti eljárásra felkértek.

175. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy az előző ülés 163. számú határozata értelmében 1200 frtot helyezett át a postatakarékhoz az orsz. központi takarékpénztárba.

Elnök konstatalja, hogy az elszámolási okmányok a fenti jelentést igazolják.

Tudomásul vétetett.

176. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a 168. számú határozatot Tóth Endrével közölte, ki is azt közzétett elfogadta.

Tudomásul vétetett.

177. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy az alapszabályok elfogytak, felhatalmazást kér, hogy újabb 2000 drb alapszabályt nyomathasson.

Az igazgatóság felhatalmazza az elnökséget 2000 alapszabály nyomására, a költségeket a kezelés alap terheire utalványozza.

178. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy Böhm Emil, mint a régi perselygyűjtő bizottság elnökét felkérte a régi perselyek beszedésének megbízására, de sikertelenül. Intezkedést kér, mivel a belügyminiszteriumban a perselykönyv már legközelebb elintézet nyer.

Elnök indítványára Olmóssy József bizatiki meg a budapesti kávéosok által elhelyezett gyűjtőperselyek beszedésére, jelentéstételt kötelezte s meg mellett, — jogtanácsos pedig felkértek, hogy a pinczér-egylet által elhelyezett gyűjtőperselyek beszedése tárgyában intézkedjék.

179. szám.

Jogtanácsos jelenti, hogy a budapesti pinczér-egylet elnökét Gáál Endrét, felkérte a pinczér-egylet részéről felajánlott 5000 frt alapítványi összegnek alapítóknak javára beutalására, privátim ugy értesült, hogy a pinczér-egylet közgyűlése a kiutalás tárgyában kedvezően határozott.

Örvendetes tudomásul vétetett.

180. szám.

Jogtanácsos bemutatja a budapesti választmány márczius hó 7-én tartott ülése jegyzőkönyvét, jelenti, hogy e választmány bevétele február hóban 401 korona 65 fillér, kiadása 70 korona, a különbözet 331 korona 65 fillér helyett 330 korona 65

Vidéki mulatságok.

(Visszaemlékezés.)

A Magyar Színházban már jó ideje adják Heczegegh Ferencnek A Gyurkovics lányok* című kitaláló darabját. E kiváló színdarab terméknek ketszékűl legszenzácziósabb része az a jelenet, a melyben a dalás ezredes eljárja a maga remek verbungosát, miután negédesen szólt oda a cigányoknak: »Hej more! Hogy is van az a nóta miszerint ...»

Budapesti benszülött, a ki vidéken hosszabb ideig meg soha sem tartózkodott és a vidéki életet legelőbb csak abból ismeri, hogy nyaranta Péczelen vagy Török-Bálinton egy salátával felszerelt idei riantott eszékét öblít le néhány pécsi fluidumból előállított szodaspriczerrel, nem érti, de nem is értheti meg, hogy mennyi bübáj, mennyi kedélyesség és hangulat van abban, mikor a vidéki ur a muri harmadik hajnalán büszken veti oda a füstösnek: »hogy is van az a nóta miszerint ...»

A kies Mátra-hegység egyik legszebb ólén, Heves-vármegye legfelsőbb pontján egy kis mezővároska terül el, mely vajmi kevesek előtt lesz ismeretes. Ugy hívják hogy Pászthó.

Ha költő volnék, akkor most, ez egyszerű név említése után a tárgynak leginkább megfelelő anekdotek versekben folytatnám ez íráomat, ez a hely, ama sok kedves emlék, mely engem hozzá fűz, csakugyan megérdemelne sok-sok rimet, mint-hogy azonban hozzájuk vajmi keveset hajadok, kénytelen vagyok inkább a rövid prózánál maradni.

Ugy 10—12 évvel ezelőtt, mikor az átkozott philloxera vastatrix (veszett volna a fatornyos ha-

zajában!) ismeretlen fogalom volt széles nagy Magyarországon, mikor még Keszler Károly bácsi (egész Heves-megye »Károly bácsija*) évenként annyi bort szüretelt a »marakodón*, hogy elegendő edénye sem volt a must számára, nagyon vidám élet honolt még Pászthon vagy Pászthón, amint felpalóez paraszt-lakói nevezik. A pászthói mulatságok — hogy úgy mondjam — országos híresek voltak; annyi bizonyos, hogy nincs az a vidéki kis város, a hol egyszerre annyi szép leány várt volna a menyasszonyi koszorúra, a hol ennek folytán oly jól sikerült és oly sűrűn látogatott mulatságok folytak volna le mint ott, a »Zöldfa-szálló* tágas helyiségeiben, Zsiga cigány összhangzattanilag infáms, de mégis andalító zenéje mellett. Hja, Pászthón sohasem voltak filharmónikusok, a banda is legelőbb ha 8—10 emberből állott, de azért a pászthói leányok ma is híresek arról, hogy tánczokkal meghódítják a legnagyobb budapesti pessimistákat is, a minek világos tanu-e, hogy rendszeren ide jönnek férjhez, a hol a jökevdű vidéki leányok szolid, kedves háziasszonyokká lesznek, a kik nem járnak kávéházba és a konyhától nem idegenkednek. Nem alaptalan ugyanis az általános felfogás, hogy legelőbb, ha az ember vidékről nősi.

Hagyjuk azonban békén a pászthói kisasszonyokat, hadd varrják tovább szorgalmasan a »stafingot* és térjünk vissza tárgyunkhoz, a régebbi pászthói élethez.

Miesoda szép idők voltak azok, mikor a »Zöldfa« előtt este 7 órakor sorban állottak fel a fogatok, melyek a helybeli szepeket 5 percznyi, a vidékieket pedig 1/2—8 óra távolságról hozták a négyleti vagy más bálókra. A hölgyeket a rendező-bizott-

ság élén a mindenkori ősfőrendező, egy kedélyes Horkay Feri szerű férfi: Keszler Zsiga fogadta, Nélküle nem létezett bál vagy akármint más muri. Hétfő vármegyében nem volt olyan eszardás-táncos és olyan négyesrendező mint Keszler Zsiga, a pászthói Keszler-dinasztia legsheneidgabb képviselője, kinek humora Mokany Bereziéhez volt hasonlatos, jó mondasai megyszerte népszertiekké váltak. Fiataalkori viselt dolgainál sok szépet mondhatna el egyik legjobb barátja, kedvelt humoristánk Bokros Károly, kinek »Nennen-Onnan* című tréfás karcolataival nemrégiben még lapunkat találkózott a szíves olvasó.

Ugy reggel felé, mikor már Helios fényes sugarai vidáman sütöttek be a »Zöldfa« nagytermében az utolsó eszardást virtuosan járó párokra, hazafelé szállingóztak a pászthói szép leányok. Ekkor kezdődtek meg tulajdonképen a híres pászthói murik. Az intelligenzia hintókra és szekerekre kapott, hogy a szomszédos Hasznoson néhely szilviumok elfogyasztása iránt járjon el, a mi jog Pászthy Márton egy kissé rendbe hozhatja a szótát. Az első kecsi rendszeren Keszler Zsiga fogata volt, melynek bakján ő maga hajította két tüzepajparját, a belső ülésekben, a felhagokon és a hintó hátulján nyolcz-tíz jökevdű alak foglalt szerényen helyet, köztük Szabó Feri, a pászthó gyengélkedő állatok medikusa, Friedrich, a schneidig állomásfőnök, Csontos, a máv. pénztáros, Kaluza Kálmán, a falu pennája, Lorber Jóska, Bogdán Dubi, no meg a kit legelőször kellett volna említenem: Keszler Gabi, a Keszler-dinasztia legifjabb, de méltó képviselője, a ki ma már szintén Hymen rózsaláncaiz között emlékezik vissza a régi jó időkre ugy mint bátyja Zsiga,

fillér, a postatakarékpénztár után a központba beküldött, az 1 korona hiány a választmány pénztárnoka szerint pótlólag fog elszámolni: jelenti, hogy Sperl Flóris mint alapító tag, Glaser Fülöp miután más életpályára lépett és Stéger Károly kilétek az egyesületből, jelenti, hogy Peyer Ferenc volt pénztárnok nyugdíjgényét 600 koronára szállítja le, s kéri, hogy az általa befizetett 40 korona 80 fillér tagdíját, — tekintve hogy 6 hónapon át penztárnok volt — a 600 korona után eső tagdíjakra számítassék el; jelenti, hogy Sztaoj Miklós pénztárnok nyugdíjgényét 2000 koronára emelte fel; jelenti végül, hogy a pénzkészítésre vonatkozólag a választmány az ügyrendet átalakította, melyet, tekintve, hogy az eddigénél még szigorúbb ellenőrzést és nyilvántartást hoz javaslatba, elfogadásra ajánl.

Az igazgatóság e jelentéseket tudomásul veszi, hogy a választmány a kilépettek tekintetében az alapszabályszerű ítéletekre hívassék fel, Glaser Fülöp kivételével, kinek tagsága szünetel, Peyer Ferenc nyugdíjgényének leszállítását, Sztaoj Miklósnak felemelését jóváhagyja, az ügyrendnek javasolt módosítását elfogadja.

181. szám

Jogtanácsos bemutatja a kassai választmány március havi jegyzőkönyvét, jelenti, hogy a választmány március havi bevétele 191 frt, kiadása 7 frt, a különbözeti 184 frt a postatakarék után beérkezett; jelenti, hogy Schömann József nyugdíjgényét 1899. évi április 1-től fogva kéri számítani, végül, hogy a választmány március hó 20-ára elszámoló ülést hitt egybe.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

182. szám

Jogtanácsos bemutatja a szombathelyi választmány jegyzőkönyvét; jelenti, hogy ezen jegyzőkönyvet csupán Heigl István ellenőr irta alá, sem hitelesítve, sem hivatalos bélyegzővel ellátva nincs. Indítványozza, hogy a jegyzőkönyv ezen alakhi hiányainál fogva ne vétessek tudomásul, még azért se, mert a jegyzőkönyv oly tiszteletlen hangon van tartva, melyet az igazgatóság az érintkezések mindenkor feltétlenül őrzendő ildomossága érdekében meg nem engedhet.

Többek hozzájárulása után az igazgatóság egyhangulag elhatározza, hogy e jegyzőkönyvet az említett lényeges alakhi hiányoknál fogva tudomásul nem veszi, azt a választmányhoz visszaküldi azon kérelemmel, hogy jövőben a jegyzőkönyvet hitelesítve terjessze be; egyben megütközését fejezi ki a fölölt, hogy a választmány, mely a nyugdíjgyi előmozdítása érdekében oly kiváló buzgalommal működik, a helyet, hogy konkrét sérelmekkel vagy vélt panaszokkal állana elő: általánosságban odavetett rekriminációkkal, indokolatlan sértegetésekkel áll elő, felkéri e választmányt, hogy a jegyzőkönyv kiállításánál elkövetett mulasztást tegye vizsgálát tárgyává s tegyen ennek eredményéről jelentést.

183. szám

Jogtanácsos bemutatja Nagy Gábor kolozsvári szállodásnak, a nyugdíjgyesület alapító tagjának hozzátüntetett levelét, melyben a kolozsvári választmány megalakulásáról értesít.

Tudomásul vétetett.

184. szám

Jogtanácsos bemutatja Hegyháti Sándor levelét, melyben a Dunántúl részére német alapszabályokat kér.

Az igazgatóság, tekintve, hogy e kérdésben a 75. sz. határozattal már állást foglalt, most sincs azon helyzetben, hogy német alapszabályokat készítsen és így az indítványt mellőzi.

185. szám

Jogtanácsos bemutatja a nagyváradi választmány jegyzőkönyvét, melynek felolvasására elnök F. Kiss Lajost kéri fel.

Örvendetes tudomásul vétetett s az igazgatóság e választmánynak szíves figyelméért köszönetét fejezi ki.

186. szám

Jogtanácsos bemutatja Gehhart Pál budapesti nyugdíjgyeleti tag levelét, melyben arról panaszok-dik, hogy a tagdíj beszéde végtel nélküli senki sem jelentkezett. Egyben a pénzbeszedésnek kerületenként meghatározott napokon eszközlése tárgyában tesz indítványt.

Az igazgatóság a levelét érdemleges elintézés s az indítvány megszívlelése végett a budapesti választmánynak kiadni rendeli.

187. szám

Jogtanácsos bemutatja a kolozsvári választmány átiratát, melyben arról értesít, hogy a választmány lényeges működését közbenjött akadályok folytán eddigéig meg nem kezdhetette.

Tudomásul vétetett.

188. szám

Jogtanácsos bemutatja a központi takarékpénztár jelentését, mely szerint nyugdíjgyesületünk értékpapírszámláján elhelyezett alapfőkéje 1899. március 31-éig 114 frt 75 kr. kamatot hajtott.

Tudomásul vétetett.

189. szám

Bokros Károly jelenti, hogy Barta Béla, a »Magyar Vendéglős- és Kávésipar« társtulajdonosa egy nyert fogadás eredményét, 10 forintot adott át neki a nyugdíjgyelet alapfőkéjéhez csatolás céljából. Az összeget átadja.

Az igazgatóság köszönettel fogadja az adományt és utasítja jogtanácsost, hogy az adományt az alapfőké számlán helyezze el.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti

Jegyzőkönyv

az »Első Magyar Szálloda Részvénytársaság« vállalati betegsegélyező-pénztárnak 1899. évi március hó 28-án tartott közgyűléséről.

Tiszelt Közgyűlés!

Egyletünk vagyona az 1897. üzleti év végén, eltekintve a tartaléklaptól, 113 frt 63 krra olvadt össze, úgy hogy az »Első Magyar Szálloda Részvénytársaság« igazgatósága indítatva érezte magát — ki akarván kerülni a járulékok felemelését — egyletünknek a személyzeti segélyalapról 500 frtot áttulni, mely körülménynek köszönhető, hogy a lefolyt üzleti esztendő egy 404 frt 41 krrnyi vagyonszaporodással záródott, a mi különben egy 95 frt 59 kr. veszteséget jelent.

Egyletünk vagyona az 1898. üzleti év végén a következőkből áll:

Készpénzkészlet	109 75 frt
Takarékbetétek	408 29 "
Tartalék-alap	1915 62 "

Összesen ... 2433 65 frt.

Tekintetbe véve a lefolyt üzleti év kedvezőtlen voltát, a tartalék-alapunk nagyságát, a törvény

teltség és szellem rejlik benne. Ha nem csalódom, egyik költeményben föl is lehetett egy kis pászthói reminiscencia. Pászthó meg ma is kedvező helye az irodalom embereinek, a két Vértessyt nyaranként gyakran látom ott, sőt a hírneves német író Nordau is ellátogatott régente oda.

Költőnek bizony elég alkalomuk van ott az idylli nyugalommal kapcsolatos ábrándozásra. A Mátra-hegység gyönyörű völgyei, a Zagyva-folyó, mely telen befagy, de viszont nyáron kiszárad, a boldog időkbeli visszamaradt szőlőhegy, melyek ma kukoriczát teremnek, azt is szűken, mind alkalmas helyek arra, hogy az ember hangulatot kapjon. A fészeknek is elég tárgyuk kialakozik ottan a parasztleányok festői viselését, sőt a seccsionisták sem térnének vissza eredménytelenül, mert ha a nagytecsán a Berál-köz sarkán levő Szilvássy-féle házat kerlesteül lepingálnák, a legnagyobb diésőség, sőt élethossziglani teljes ellátás várna rajuk az — Angyal földön.

Daczára azonban rendezetlen építési viszonyainak, Pászthó mindamelllett örökké élni fog emlékezetemben. Megörökíteni való kedves alakjait sohasem feledem el, boldog ifjúkorom pedig mindig eszembe fog jutni akkor, ha ezt hallom, hogy: »hej more! Hogy is van az a nóta, miszerint ...«

Most pedig fiam szedőgyerek itt a kéziralt, rohanj vele haza, s ha valamikor hírneves könyvkiadó leszsz, jusson eszedbe a fájó reminiscenciák folytán tollszárt rágó tárczaíró, s hátrahagyandó iratait díszes kiadásban add ki — ha lesznek, a mi több, mint bizonytalan ...

Pista.

által előirt, a bevételek után 10%-nak a tartalék-alaphoz való csatolásától eltekintettünk.

Az »Első Magyar Szálloda Részvénytársaság« nagybecsű elnökének és igazgatóságának munkaadó járulékaírt e helyen mély köszönetünket nyilváníttuk.

Kérjük ezen jelentésünket tudomásul venni, a vezetőségnek a felmentvenyt megadni és végül az alapszabályok értelmében szükségessé vált választásokat megjeíteni.

A jelentést valamint a számadást a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette. A felmentveny az 1898. évre úgy az igazgatóság mint a felügyelőbizottság részére egyhangulag megadotott.

Igazgatóság. Rendes tagok: Heinzelmann Ernő, Ádám Jenő, Weinhappel János, Fiedler Konrad, Pöttag: Frömmel Ede.

Felügyelőbizottság. Rendes tagok: Holley Károly, Kratochvil Ferenc, Pöttag: Buzárovits Mária.

Választott bíróság. Rendes tagok: Jurkovits Ferenc, Tóth Pál, Kummer Mária, Kirbsz József, Mann Sándor. Pöttagok: Kollmann János, Karr Károly, Muschitz Mária.

A törkölyborok felismerhetővé tétele.

A borhamisítás megakadályozását célzó törvény keresztülvitelének egyik legnagyobb akadály a törkölyborok készítése.

Az állásfoglalás ezen kérdéssel szemben igen nehéz, mert igen sokan nem tartják helyesnek azt, hogy a termelőt szőlőjének kihasználásában megakadályozzuk, mások pedig a törvény kijátszását látják abban, ha a törkölyborok készítését és forgalomba hozatalát megengedjük akkor, a mikor a műbor készítését feltétlenül eltiltjuk és a legesekélyebb mennyiségű viz felhasználását is perhorreszkáljuk.

Kétségtelenül mindkét párt felfogásában van valami igaz és ezért valószínűleg szükséges lesz egy közeputat választani, mely abból állhat, hogy a törkölybor készítését és forgalomba hozatalát bizonyos feltételek mellett, különösen azon kikötéssel, hogy az csak törköly- vagy pótbor elnevezés alatt juthat forgalomba, megengedjük, de egyszersmind gondoskodunk arról, hogy a visszaélések lehetősége ki legyen zárva, vagy legalább a minimumra legyen redukálva.

Erre azonban szükséges az, hogy a törkölybort könnyen, minden analisis nélkül is fel lehessen ismerni, és erre irányultak kísérleteim, melyeknek eredményét a következőkben közlöm.

Azt találtam, hogy a jelzett célt elérjük, ha egy hektoliter (100 liter) borhoz egy gramm phenolphtaleint teszünk. Ez nem változtatja meg a bornak sem színét, sem szagát, sem pedig ízét, és egészségi tekintetben aggodalomra nem ad okot.

Ha az így elkészített fehér törkölyborhoz elegendő mennyiségben szóda-oldatot vagy más alkalikus sőt vagy alkalioldatot teszünk, a bor rögtön megpirosodik. Ha vörös színű borral van dolgunk, az ugyanígy kezelve nem lesz piszkos, zöldes vagy barnas-zöldszínű, mint a rendes vörös bor, hanem ibolyás-piros, a mi különösen akkor feltűnő, ha a bort erősen felhígítjuk vízzel.

Ha vörös boroknál mégis megtörténnék az, hogy valaki nem volna teljesen biztos az iránt, vajjon az alkalival kezelt bor ibolya-pirosnak nevezhető-e vagy sem, a phenolphtalein jelenlétéről kísérleteim szerint a legkönyebben meg lehet győződni olyformán, hogy 10—20 cm³ borhoz olomecet-oldatot öntünk elegendő mennyiségben, és a keveréket összekeverés után megsűrűjük. Ha ezen sűrűlethez, melynek nem is kell egészen tisztának lenni, szódaoldatot öntünk, élénk rózsaszínű csapadék képződik, mely minden kétséget kizár.

Mi lesz tehát annak előnye, ha esetleg elrendelténnék, hogy a törkölyborhoz, talán egy hivatalos közsg jelenlétében, phenolphtaleint köteles tenni mindenki, a ki pótbort készít vagy forgalomba hoz?

1. Az, hogy hivatalos pincevizsgálat esetén sem mondhatja azt, hogy hamisított bora, melyet valódi bor gyantán akar eladni, törkölybor, ki akarván csuszni ilyen módon a konstalt hamisítás következményei alól.

2. Nem keverheti senki törkölybort természetes borral, mert ez által az egész készlet, törkölybor jellegével bírna.

3. Mindenki, p. o. maga a vendég a vendéglőben, azonnal képes meggyőződni arról, vajjon nem adtak-e neki természetes bor helyett törkölybort, mert ehhez nem kell egyéb, mint a pohárba, melyben fel evokálnyal bor van, vizben feloldott szódat tenni, mely mindenütt kapható s minden háztartásban is megvan.

Megjegyzem végre, hogy a phenolphtaleint a margarín u. n. »latens« festésére ajánlotta Saxhlet, s hogy ez ellen közegészségi szempontból kifogást nem tettek jó lehet ezen célra, de más, nem egészségügyi okokból, a száamolajat fogadtak el Németországban és Ausztriában.

(Közletek.)

Dr. Liebermann Leo.

Nyári vendéglő.

Az egri érseki kertben egy nyári vendéglő teljes felszereléssel albérlésben **kiadó**.

Felvilágosítással szolgál
Farkas Kálmán Egerben.

A t. vendéglős és kávék uraknak ajánlja magát
VERES IMRE uri- és női-czipész
BUDAPEST, VI., Lovag-utca 22. szám.

MORODÁN SIMON

EZELŐTT
MORODÁN ÉS ZSOLNAY

lámpajavitó-műhely,
éreznyomó, galvanizáló és fémcsiszoló-
intézet elektrikus erőüzemmel berendezve.

Budapest, VII., Hársfa-utca 4.

Elvállal: fémcsiszolást, nickelezést,
galvanizálást, aranyozási, ezüst-
tőzési, valamint minden e szakba

vágó munkákat.

Nagyobb megrendelésnél a munkáért
házhoz küldök és az áruk kész álla-
potban visszaszármaztatnak.

Jutányos árak.

TELEFON

KIRSCH JÁNOS

sajt-, vaj-, szalámi- és csemegeár-
nagykereskedése

Budapest, VII., Király-utca 53. szám.

Ajánlja gazdagon felszerelt raktárát
mindennemű bel- és külföldi

sajtokban,
hal és egyéb conservekben
és csemege-árakban

a legjutányosabb árak mellett.
Vidéki rendelmények pontosan esz-
közlötnek.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

TELEFON

Egy józsefvárosi

kitünő vendéglő-üzlet

részére kauczióképes

csapos kerestetik.

Czime megtudható a kiadóhivatalban.

Für ein gutes Wirths-Geschäft
in der Josefstadt wird ein
cautionsfähiger Zapfenwirth gesucht.
Adresse in der Expedition.

A sör egyik főalkatrészéről.

A század negyvenes éveinek elején, midőn még hazánkban a bortermelés oly nagymérvű volt, hogy a belföldi fogyasztást nagyban túlhaladván, még külföldi kivitelre is jelentékeny mennyiséggel rendelkeztek bortermelők gazdánk, a század negyvenes éveinek elejéig, mondjuk, Magyarország sörfogyasztása ugyszólván semmi sem volt.

Csak a negyvenes évek végén, de különösen az ötvenes években, a midőn a külföldről bejött hivatlanok, a magyar borokat nem ismerve, s annak megízlése által oly erősnek találván, hogy azzal megbirkózni képtelenek voltak, kezdett nálunk, az akkor még leginkább Cseh- és Morvaországiból, ugy Ausztriából, különösen a svechati, majd később a bak-, s még később a bajorországi Bergeskaden sörfőzde sörrel nagyobb elterjedésnek örvendeni; és a midőn a sörfogyasztás az ötvenes évek vége és különösen a hatvanas évek elején már általánossá vált, egymástán emelkedtek fel nálunk is a sörfőzdek.

Amidőn a filloxera a magyar bortermelő vidékeket mindinkább sújtva, Magyarország szőlőt végleges kiirtással fenyegette és amidőn már a tiszta valóságos szőlő leve helyett maguk a bortermelők műborokat készíteni kezdtek, annyira elterjedt nálunk a sör fogyasztása, hogy a belföldön nagyban megindult sörfőzési verseny nem volt elég, s napról-napra több és több külföldi sörtermek hozottak be és fogyasztatott el nálunk, ekkor vezették be Magyarországra a pilseni sört is, melynek ma már nemcsak jelentékeny elárúsítási helyei, hanem jelentékeny bizonyos vendéglői és szállodai vannak; mindemellett azonban, a magyarországi, főleg pedig a főváros X-ik kerületében lévő sörfőzdek termékei, dominálják maig is a sörfogyasztást hazánkban.

A szomorú körülmény, a filloxera fellépése, a bor hamisítását idézte elő, sok elfogott ember, a vendéglősök, koersmárosok, szálloda-tulajdonosoknak róvta, sőt vannak olyanok maig is, akik még most is ezeketek rojják fel bűnül a műborok elárúsítását; ez pedig vastag tévedés. A saját érdekét jól felfogott vendéglős, koersmáros és szálloda-tulajdonos soha semmi körülmények között nem fogja vendégeit sem hamisított, sem műborral kiszolgálni, ezt legfeljebb az oly helyiségek teszik, a melyek valódi bort, ami nagy árak mellett beszerezni képtelenek, s így megveszik a bortermelőtől az általa hamisított vagy műbornak elkészített italt; mert hogy a bortermelők maguk hamisítanak, vagy készítenek műbort, ezt már fényesen beigazolta legközelebb a Pécsét megejtett és Budafokon keresztűl vitt vizsgálat, melyet olvasóink a napilapokból kétségtelenül ismernek.

Alig hisszük, hogy tévedünk akkor, midőn azt állítjuk, hogy Magyarországon a borfogyasztás csökkenésének és a sörfogyasztás nagyban tapasztalt fokozódása azon okban keresendő, hogy a fogyasztó közönség már bizalmát veszítette a borok iránt és inkább a sör ivását teszi előnybe. Pedig mint említettük, téves e felfogás, mert a szőlő vendéglős, koersmárk és szállodák éttermeiben ma is épp oly hamisítatlan, szőlőkön termelt bort kap a fogyasztó közönség, mint amint kapott a század negyvenes éveinek elején, mert hálta a magyar Géniusnak, az ország még mindig termel elégésen jó, tiszta szőlőnedvet.

Mind Ezeket előre kellett becsajátanunk, mielőtt ezikkelyünk címén felírt: »A sör egyik alkatrészéről« szözlötünk volna.

Tudva van, hogy a sörfőzés egyik főtenyezője: a komló. A malátá magában az erjedést előidézi ugyan, de a sör ízének megadásához elkerülhetetlen a komló; és mióta a sörfogyasztás nemcsak a külföldön, hanem hazánkban is oly magas fokot ért el, az egyes államok, és ugy Magyarország is, jelentékenyen termeli a komlót, és e termelés már oly mérvetek öltött, hogy a magyar gazdálkodás egyik főtermelési ágát képezi és ennek daczára is még mindig kevés ahhoz, hogy a sörfőzés szükségleteit teljesen fedezze.

A sörfogyasztásnak mérveit semmi sem állapíthatja meg jobban, mint a komló-termelés és annak a sörfőzdek által évenként történő fogyasztása és a sörfogyasztásnak, ha szabad e hasonlattal élünk, hévmérvője: a komló-termelés.

E részben felette érdekes közlést ad a statisztikai kimutatás, mely az egyes államoknak komló termelését mutatja fel a legközelebb lefolyt 1898. évről.

E kimutatás szerint termelve lett a múlt évben:

Auszria és Magyarországon	150 000
Németországban	360 000

métermáza komló; a többi európai államokban kisebb mennyiség termeltetett, legtöbbet termelt Anglia 375.000 métermászát; Amerika múlt évi komló-termelése volt 330.000, míg Ausztráliac csak 150.000 métermászta; Ázsiában komló nem lesz termelve.

Ebből a kimutatásból látható, hogy Magyarországon még a komló-termelés nem lett általánossá ugy, mint például Németországban, vagy akár Amerikában is; és ez annyiban örvendetes jelenség, mert ebből azon következtetés is levon-

ható, hogy nálunk még mindig nagyobb a bor, mint a sörfogyasztás.

Es ez így van helytlen, mert a magyar bortermelő föld lakóinak természetes itala nem lehet más, mint a bor!

Patotai Csorba Ákos.

A pontos kiszolgálás.

A vendéglők pártfogását legelőbbnyire igénybe veszi — a pontos kiszolgálás. Ez úgyszólván a legjobb esalagató tündér, mert azon egyén, a ki belép a vendéglőbe, megkívánja, hogy a pincézér út belépésekor rögtön üdvözölje és parancsát várja. Többször megtörténik az, hogy a pincézér nem futtat rögtön az imént bejött vendégre, s ekkor az sértve éri magát és rögtön távozik. Megtörténik az — sőt még nagyon gyakran — anélkül, hogy akarat volna a dologban. Így pl. tegyük fel, hogy egy vendéglőben d. u. nagyon ritkán találkozik vendég, vagy egyáltalában nem. Ilyenkor a pincézér — az alkalmat felhasználva — egyéb dolgait elvégzi, már az erre szánt dolgokat kabinjában. Ha vendég talál most belepni, nem talál senkit, eltávozik, anélkül, hogy a legesekélyebb intőzkedést a pincézér hívására megtenné. Itt természetesen nem okolható a pincézér, de vannak egyéb esetek (amit nem akarok felhozni), ahol a pincézér az oka.

De térjünk vissza a tárgyhoz. Milyen legyen a pontos kiszolgálás?

A pontos kiszolgálást nagyon szépen össze lehet foglalni tíz §-ba, a melyet a pincézérek tíz parancsolatnak nevezhetnek, még pedig a következőképen:

1. §. A belépő vendéget üdvözlés után kérdezd, hogy mit kíván.
2. §. A vendéggel illedelmesen beszélj.
3. §. A tányér és étel mindig meleg legyen.
4. §. Vigyázz a vendég szavára, hogy elnyerjed kegyet.
5. §. Arra is vigyázz, hogy nagyobb társaságoknál elég hely legyen az asztalnál.
6. §. A vendég panasztát halgasd meg, s ha tehetsz, rögtön orvosold.
7. §. Vigyázz arra is, hogy az abroszt le ne öntsd.
8. §. Evészközöznél és szalvétánál pedig vigyázz arra, hogy tiszta legyen.
9. §. A parancsokat gyorsan végezd.
10. §. Ügyelj arra, hogy a vendég az ételekben hiányt ne szenvedjen.

Ha a pincézér ezen tíz §-ot betartja, akkor bizonyára nem lesz a vendégnek semmi kifogása ellene.

Schuster Ernő.

A műbortörvény a gyakorlatban.

— Belügyminiszteri határozat. —

Vizvel kevert seprőbor mesterséges bornak tekintendő.

Mesterséges bornak bér fejében a munkások részére való kiszolgáltatása forgalomba hozatalt képez.

Borkereskedő ebbeili üzletének gyakorlásától az ipartörvény alapján nem tiltható el.

Ezt a három fontos elvi kijelentést tartalmazza a belügyminiszter 1898. évi 3690. sz. határozata. Borsod vármegye alispánjának 1898. ápril 17-én 141. kih. sz. a. kelt másodikokú ítélete, mely szerint Miskolc város rendőrkapitánya által hozott elsőokú ítélet részbeni megváltoztatásával és kiegészítésével Neustadt Ignác miskolci lakos, borkereskedő törkölybornak megjelölés nélkül lerakóztatása és forgalomba hozatala által elkövetett s az 1893. évi XXIII. t.-cikk 3. §-ának 2. bekezdésébe ütköző kihágás miatt ugyanezen t.-cz. 5. §-ának b) pontja alapján 200 ft pénzbüntetésben stb. marasztaltatott el s végül a boroknak palackokban való elárúsítási jogától, valamint koersmaszeri üzlet gyakorlásától egy évi időtartamra megfosztatni; felelősség folytán felülvizsgáltatván: vétkesség tekintetében, nemkülönb az eljárás költségét és a hiányzó bormennyiség értéke fejében megállapított összeg megfizetését kimondó részében helybenhagyott, minősítés és büntetés mérvét megállapító részében ellenben megváltoztatott s panaszlott mesterséges bornak forgalomba hozatala által elkövetett s az 1893. évi XXIII. t.-cikk 2. §-ába ütköző kihágásban mondatik ki vétkesnek s e miatt az idézett törvényezikk 5. §-ának b) pontja alapján, tekintettel azon súlyosító körülményre, hogy panaszlott f. évi július 15-én 2096. kih. sz. a. hozott itteni harm:dfokú ítélettel ugyancsak mesterséges bornak forgalomba hozatala miatt egy ízben már jogérvényesen elítélte, 15 nap, különbeni végrehajtás terhe alatt fizetendő 300 ft pénzbüntetésben stb. marasztaltatik. Fenti megváltoztatott értelemben volt hozandó az ítélet, mert a seprőbor, ha abba viz kevertetik, a fentidézett keres. miniszteri végrehajtási rendlet 6. §-ának 4. és 6. bekezdési értelmében mesterséges bornak tekintendő, minthogy a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottság a panaszlott borából vett III. sz. mintát vízzel kevert seprőbornak nyilvánította, kétségtelen, hogy a jelen esetben a III. sz. mintának megfelelő 12 hordóban a panaszlott pincézében talált, összesen 1708 és 1/2 liter ital nem törkölybor, hanem mesterséges born volt. Minthogy pedig az iratokból kitűnik, hogy a panaszlott pincézében foganatosított mintavétel alkalmával (1897. év február 13-án) összeírt azon 1708 és 1/2 liter készletből, melyet a borvizsgáló bizottság mesterséges bornak nyilvánított, a zárlat foganatosítása végett ugyanazon évi október 1-én tartott helyszíni szemle-alkalmával semmi sem volt feltalálható; nyílv árvaló,

hogy e mesterséges bort panaszoltta eladta. Azon állítása panaszolták, hogy a hiányzó italokat munkásai fogyasztották el, nem fogadható el, minthogy a mesterséges bornak nemcsak részért való eladása, hanem bér fejében a munkások részére való kiszolgáltatása is, a forgalomba hozatal fogalma és az 1893. évi XXII. t.-cz. tilalma alá esik. Panaszolt azon állítása, hogy az 1896. évi október 18-án Orián Bertalan miskolczi lakostól 12 horod petiozálalt bort, azaz törkölybort vásárolt, ez esetben mi jelentőséggel szem bir és pedig először azért nem, mert panaszolt mivel sem igazolta azt, hogy a nála kifogásolt italok ugyanazonosak lettek volna azzal, amelyet ő Orián Bertalantól vásárolt, sőt az a körülmény, hogy ő nevezettől törkölybort vásárolt, holott az ő készletét a borvizsgáló szakértő bizottság próbaborból vízzel készített mesterséges bornak nyilvánította, inkább az ugyanazonosság ellen szól. De nem bír jelentőséggel panaszolt ezen állítása azért sem, mert ha az ugyanazonosság meg is lenne állapítható, ez nem változtatna azon a tényen, hogy a mesterséges bort Neustadt Ignác panaszolt forgalomba hozta s ezzel a kihágást tényleg elkövette. Végül az ítéletnek azon része, mely szerint panaszolt a boroknak palaczkokban való elárulási jogától, valamint korcsmaszeri üzlet gyakorlásától egy évi időtartamra megfosztani rendeltetett, megsemmisítettik, mert Neustadt Ignác, ki az ügyiratok szerint borkereskedő, ebbeli üzletétől az 1884. évi XVII. t.-cz. 155. §-a alapján nem tiltható el, mert e szakasz borkereskedőkre nem vonatkozik. Minthogy azonban a jelen esetben az állami italmérségi jövedékről szóló 1888. évi XXXII. t.-czikk 10. §-ának h) pontja alkalmazásának van helye, mely szerint attól, aki »bármely italt hamis név vagy cím alatt hoz forgalomba«, az italmérsésre, vagy kismértékben való eladására szóló engedélyt megvonható, ennél fogva elrendeltetik, hogy ez irányban szabályszerű intézkedés végett az illetékos kir. pénzügyigazgatóság megkeresessék.

Jegyzőkönyv

felvettett az 1890. évi április hó 5-én a »Budapesti Pénz-Értekezlet« első választmányi gyűlésén.

Jelen voltak: Kaszás Lajos elnök, Krassy Bódog alelnök, Henzel Lajos, Gajárszky Károly, Végh Miklós, Stölzel Nándor, Schopper Odön, Givizer Károly, Almsteuer István, Novák József, Lukács Ferencz, Bauer Károly, Givizer Nándor, Patony Géza, Klos Kálmán, Pauly Antal, Huszka György, Csizmadia János.

Kaszás Lajos elnök üdvözlő a megjelent tagokat és kéri őket, hogy buzgalommal segítkezzenek az egyleti ügyek vezetésében. A gyűlést megnyitották nyilvánítja.

1. A tisztviselők megválasztása következő eredményre vezetett meg, ugyanígy:

Almsteuer István, I. titkár.

Novák József, II. titkár.

Mint ellenőrök:

I—III. ker. Haraszti Miklós.

IV. » Krassy Bódog.

V. » Csizmadia János.

VI. » Pauly Antal.

VII. » Végh Miklós.

VIII. » Huszka György.

IX. » Henzel Lajos.

X. » Klos Kálmán.

Továbbá mint körgazda: Gajárszky Károly. 2. A jegyzőkönyvek felolvastattak, megfelelőeknek találtattak, Givizer, Gajárszky, Krassy és Henzel által hitelesítettek.

3. Csizmadia felszólalása révén az egyleti helyiségek május hó-1-én való felmondása elhatározottat.

4. A szaklapok szubvencionálásait elvetették, ellenben elhatározottat az összes szaklapok negyed-évi előfizetésére.

5. Stölzel felszólalása a választmányi gyűlések delután megtartása, elfogadtatott.

6. Pollák Sándor ur nagy lelkességgel pártoló tagnak felvételét.

Több tárgy nem lévén a napirenden, az elnök a gyűlést berekeszti.

Almsteuer István
I. titkár.

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata minden hét pénteki napján reggelit tart, és pedig:

Április 21-én: Schwáb Antal, akácza-u. 7.
Április 28-án: Blaschka István, király-utca 110.

Wrabetz Frigyes, régi jó barátunk, a ki már négy év óta Cirkvenicán vendéglős, a tegnapi, Szöke Imrenél tartott vendéglősök reggelijén, szintén megjelent, és oly örömmel fogadták, hogy a sok csók és ölelésnek alig akart vége lenni, ami azt bizonyítja, hogy Wrabetz Frigyes budapesti kollégáinak általános szeretetnek örvend. Nagyon is elhíszkük, hogy szerinte ismét itt nálunk maradni, de hát nem teheli, mert kötelessége hívja őt Cirkvenicára, szeretett kedves családijához. Adja Isten, hogy mielőbb ismét találkozhassunk.

Az »Artesia« budapesti vendéglősök szikviz és pezsgőitalok gyár r.-t. alkalmazottai folyó évi március hó 28-án tartották meg az alakulandó segélyegyletük ügyében a közgyűlést és a tisztikar választását. Az egyesület célja a tagoknak illetve az alkalmazottaknak a legmeszebbmenő kedvezményeket, úgy segélyre, mint takarékosra nézve nyújtani, s részünkről óhajtanánk, ha minden nagyobb vállalat ezen utánzásra méltó példát követne, akkor elérhetjük azt, hogy a szegény alkalmazott öregnapjain vagy munkakeptelenség esetén elhészének csillapításáról gondoskodva lenne. Mi sok szerencsét, de minél nagyobb partfogást kívánunk Ezen egyesület élén mint tisztelbeli elnök Grünwald Mór gyári vezérigazgató áll, s tudjuk, ezen férfiu, ki mindig lelkiismeretesen töltötte be hivatását, annál is inkább fogja itt betölteni, mikor saját alkalmazottairól van szó. Elnöknek Barta Lipót, alelnöknek Piek Zsigmond, titkárnak Fischl Ignác, választmányi tagoknak pedig Birchner Frigyes, Bobrowszky János, Kochenburger Miklós és Löhnert József egyhangulag közfelkiáltással választattak meg. Dr. Bató Henrik, lapunk olvasói által jól ismert ügyvédről sem szabad megfeledkeznünk, ki az összes előmunkálatokat a nemes czél érdekében díjtalanul végzi.

Italárusok országos értekezlete. Az állami italmérségi jövedékről szóló törvényjavaslatnak több intézkedése oly érzékenyen sújtáná az italárus kereskedőket és szatócsokat, hogy ha a javaslat törvényerőre emelkednék: ezer meg ezer italárus lenne általa csaknem teljesen tönkre téve. Hogy tehát az érdekeltek ezt a fenyegető veszélyt magukról elhárítsák: országos értekezletet tartottak a múlt héten, a melyen az ország minden részéből igen tekintélyes számmal vettek részt a kereskedők és szatócsook vidéki társulatainak képviselői és kiküldöttei a »Metropole«-szálloda termeiben. Az értekezlet elnökéül Blau Salamont, a kassai kereskedők társulatának képviselőjét és jegyzőjét Gyulafi Ferenczet, az italárusok szaklapjának szerkesztőjét egyhangulag megválasztották, az értekezlet beható tárgyalás alá vette a törvényjavaslatnak az italárusokra nézve sérelmes intézkedéseit s Kántor Izidor (Újvidékről), Ofner Mór (Székesfehérvárról), Fischer József (Lajta-Ujfaluról), Weisz Péter (Miskolczról), Geiger Márk (Selmeczbányáról), Berényi Mór (Székesfehérvárról), Krémer Sámuel (Szaniszlórol) és még többek felszólalásai után végül dr. Káldor Gyula fővárosi ügyvéd hosszabb beszédben felolvasván az értekezlet tárgyalásának egész anyagát, meggyőző érveléssel mutatta ki a törvényjavaslat egyes rendelkezéseinek tarthatatlan voltát s indokolásának többszörös ellenmondásait — s az értekezlet végül közhelyességgel egyhangulag elfogadta azt az indítványt, hogy az értekezlet intézzen egy memorandumot a pénzügyminiszterhez és adjon be petíciót az országgyűléshez az iránt, hogy a törvényjavaslatnak töröltessek az a szakasza, mely szerint a szesznek és közönséges pálinkának poharazása és utczán át való kimérése a kereskedésekben eltiltatik és jövőre csakis a korcsmákban engedtetik, — továbbá módosítsassék a törvényjavaslat azon szakasza, a mely azt kontemplálja, hogy a szesz italok árának maximumát, verseny hiánya esetén, a pénzügyminiszter állapíthassa meg, — valamint ejtessék el az a rendelkezés is, hogy egyes helyeken az italmérvők és italárusok a szesz italok beszerzésére nézve csakis egyes szeszgyárosok és nagykereskedőkhöz legyenek utalva, — szabályoztassék az ellenőrzési eljárás módja, ideje és egész lefolytatása, hogy az oknélküli zaklatásoknak így eleje vessék; — a szerzett jogok és (ddigi) engedélyek továbbra is érvényben hagyassanak; s az engedély-illetékek mennyisége és kivétési módozatai szabatosabbon körülírassanak. Az értekezlet elfogadta az ily értelemben készített terjedelmes memorandumot, melyet dr. Káldor Gy. és az értekezlet elnökének vezetése alatt számos tagból álló küldöttség adott át a pénzügyminiszternek, s a miniszter a küldöttséget kegyesen fogadva, megígérte, hogy megvizsgálja és lehetőleg figyelembe veszi majdan a jogosult panaszokat. Hasonlóképen küldöttség és felirat utján fogja kérni az országos értekezlet a kereskedelmi minisztert, hogy keljen védelmére a kiskereskedők érdekeinek: megkeresést intéz az országos értekezlet a kereskedelmi és iparkamarához is, hogy teljértilag pártolják a kereskedők és szatócsook kérelmét, és minden választókerületből fel fogják kérni az illető országgyűlési képviselőt, hogy a törvényjavaslat tárgyalása alkalmával keljenek védelmére az italárusok érdekeinek. Erről az országos értekezletről önkénytelenül eszünkbe jut az a szinmű, melynek a czime: »Sok hűhő s emmiért!«

Borértékesítő szövetkezetek. Darányi Ignác földművelésügyi miniszterünk ismét egy genialis és okos dologgal foglalkozik. A mintapincezőnek megfelelő alakítását és borértékesítő szövetkezetek létesítését tervezi, s mindezt a termelőközönség javára és egyuttal azoknak a dologba leendő bevonásával. E czéloból a miniszter a legközelebbi időben egy nagy értekezletet akar tartani, s erre már szét is küldte a meghívókat, s így alkalmat fog nyitni a termelőknék is arra, hogy kívánásaikat és véleményüket az értekezletben előterjesztassék. A gazdaközönség bizonyára a legnagyobb örömmel fogja fogadni ez akeziót, mely végre hivatva van megteremteni a borértékesítő alapon agyonított kérdését, de örvendünk mi is a miniszter ez elhatározásán, mert a borértékesítő szövetkezetek irthathják csak ki a borpanaszoló elszaporodott s szívós életű gárdáját.

MOSCH BÉLA

BUDAPEST,
VII., Király-utca 99.

TELEFON (Interurban 15—22).

Ajánlja nagy raktárát közvetlen
Londonból importált legjobb minőségű idei termésű
teákban.

Gegründet 1869.

Die beste Bierluftdruckpumpe der Welt

überall patentirt
unterliegt keiner Reparatur

Preis 14 fl. pr. Stück

Zu haben bei
A. Watterich BUDAPEST,
dohány-utca 5.
Luft- und Kohlensäure-Apparate
in allen Grössen.

Illustrirte Preisliste gratis.

Die Buchbinderei mit Maschinenbetrieb
von
Leopold Neumann BUDAPEST, VIII.
Museum-körül 10.
fabrizirt seit Jahren als Specialität
Kaffeehaus-Mappen, Speisekarten-
Decken und Rohrleitungshalter aus
dem besten Material.

Gelegene Arbeit — Prompte Lieferung — Prospekte zu Diensten.

Az ezredéves országos kiállitáson

Telefon.

a Millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

Teljes vendéglős kávéházi

konyha-berendezést, vörösréz-edényt,
kávéházi tűzhelyek 50% fűtési megtakarítással
ajánl mindennemű rézműves-munkát,
valamint saját szabadalma szerint készített
kávé- és tea főzőgépeit
legjutányosabb áron pontos kivitel mellett

GALLIK LAJOS rézműves,

Budapest, VII., Nyár-utca 15.

Javítások és csereszék gyorsan elkészítetnek és jutányos áron számíttanak.

Ócska vörösréz napi áron megvételük vagy becseréltetik.

* Telefon összeköttetés. *

GROSZ ÖDÖN

szállodai, vendéglői és kávéházi személyzetet elhelyező és mindennemű üzletek adás-vevés közvetítő ügynöksége

VI., Nagymező-utca 7. BUDAPEST (Beliczay-kávéház).

Mély tisztelettel hozom a helybeli és vidéki szállodás, vendéglős és kávéz urak, valamint az e szakmához tartozó összes személyzet tudomására, hogy VII. ker., Gróf Hadik palotában levő elsőrangú és széleskörben hírneves szállodai, vendéglői és kávéházi személyzetet elhelyező, valamint üzletek adás-vevést közvetítő-irodám

VI. ker., Nagymező-utca 7, Beliczay-kávéház

elkülönített, külön bejáratu helyiségébe áthelyeztem.

Tiszteletteljesen azíránt kérem föl igen tisztelt megbízóimat, de egyáltalán mind a velem üzleti összeköttetésben levő egyéneket, hogy bizalmukkal úgy mint ezideig, úgy ezután is szerencsétlenül méltóztassanak.

Egyben még azt is hozom a t. közönség szíves tudomására, hogy irodámban szakmánkat gyökeresen értő egyéneket alkalmazok, ezért ki van zárva az irodám folytán küldendő személyzettel való megalégedetlenség.

Szíves parancsainak gyakori megújítását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Grosz Ödön.

Táviratok
címe: **Grosz Ödön Budapest**

Prämierte
Kühl- und Konservirapparate

anerkannt bester und solidester Konstruktion für Haushaltungen, Restaurationen, Brauereien, Kaffeehäuser und Konditoreien empfiehlt die Fabrik tragbarer Eiskeller des **BERNHARD BREITNER,**

Illustrirte Preiscurante auf Verlangen franko.

Hauptniederlage: VI., Königsgasse Nr. 44
Fabrik: Vasváry Pál-Gasse 3.
Auswahl v. Moussirippen, Passspunden, Gefrornes-Reservoirs und Gefrornes-Maschinen.

Cs. és kir.

nagy arany érem

Cs. és kir.

nagy arany érem

SCHULEK SÁNDOR

műkeses mester

Budapest, VII., király-utca 3. sz. alatt

ajánlja a vendéglős és szállodatulajdonos uraknak dus választékú rak-tárát mindennemű

konyhakések-, transchirozó-, szalámi-és sonka-késekben.

Továbbá mérsárosok és hentesek részére mindentaju

kést, fenőket és vágófejszéket.

Az összes nálam vásárolt tárgyakat a legjutányosabban számítom és a legjobb minőségért kezeskedem.

Bármínő javítást legjobban és legjutányosabban eszközölök.

Champagne

Charles Heidsieck

csász. és kir.

udv. szállító

Reims.

Magyarország vezérképviselősege

Sáris Vilmos

BUDAPEST, VI. kerület, Király-utca 54. szám.

SEC
SEC

Talisman
TÖRLEY JÓZS. és T^{SA}
Promontor
 (Budapest.)

DIPLOM.

THÉOPHILE ROEDERER & Co
VINS DE CHAMPAGNE
REIMS
MAISON FONDÉE EN 1864

MAGYARORSZÁGI KÉPVISELŐ:
SALACZ NANDOR BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 11. SZ.

CHRISTOFLE & Cie.
 cs. és kir. udvari szállítók,
 legmagasabb kitüntetés minden kiállításnál.
 Magyarországi főraktár
WADLSTEINER F.-nél
 üveg-, porcellán-, fayence- és majolikaárak
 gyári raktárában
BUDAPESTEN
 IV. ker., Váci-utca 27. sz.
Christofle a valódi ezüst egyedüli pótlója.

12 leves kanál 16.50 12 villa 16.50 12 kés 17.— 12 kávékanál 8.50 12 csemege-kés 15.— 12 csemege-villa 15.— 12 csemege-kanál 15.— 1 leves-mérő 5.30 1 tej-mérő 3.20 1 főzelékes-kanál 4.— 1 kompotos-kanál 3.50	1 mártás-mérő 3.50 1 cukorpor-kanál 3.50 1 halas-készlet 9.— 4 palackkalj 8.50 1 mustártartó 5.50 1 kettős sőtartó 2.25 1 saláta-készlet 6.— 1 felvágó-készlet 7.50 1 cukor-fogó 1.75 1 eczet-olajállvány 15.— 1 kabarett-villa 1.50
--	---

Mappin & Webb
 London és Sheffield
 gyárosok ezüst, ezüstözött áru és legfinomabb
 késes árakban.

Különleges gyártmány Princes Plate.
 A Princes Plate **nickel-ezüst** és erősen **ezüstölve**, jobb, szebb és tartósabb mint az eddig gyártottak.

Különlegesség **szálloda, vendéglő, kávéház és körök** részére.
 Asztali evőeszközökben, tálakban, tea- és kávéskannákban
 ugyanint minden e szakba vágó cikkekben a legjobb és legtartósabb.

{ asztali kések . . . 14.70 { csemege kések . . . 12.60 { asztali villák . . . 17.40 { csemege . . . 13.20 { esztali kanalak . . . 17.40	{ csemege kanál . . . 13.20 { kávé kanál . . . 7.80 { Mocca-kanál . . . 6.— { fagyalt kanál . . . 6.60 { 1 drb mustáredény 7.20
--	---

Mindeme felsorolt tárgyak prima-minőségűek de sekunda-minőségben is jutányosan beszerezhetők.

Mintaraktár Magyarország részére a képviselőnél:
Kürschner M. Budapest, IV., Mária Valéria-utca 7. II. lépcső, II. em.
 (a „Hungária“-szálloda átellenében).

NOVÁGH KÁROLY
 IV., Egyetem-utca 11. sz. **BUDAPESTEN** IV., Egyetem-utca 11. sz.
Telefon 58-39. (ezelőtt kigyó-utca 7. sz., a párisi házzal szemben.) **Telefon 58-39.**

Mű- és diszmű-esztergályos.
 Nagy raktár
elefántcsont tekegolyókból
 és kávéházi felszerelésekből,
Sakk- és domino-játékok,
 mindennemű tekedákók,
 tajték és borostyánkő dohányzó-szerek,
Lignum Sanctum-golyók és hábukból,
 sétatobotok stb.-ből.

Kunst- und Galanterie-Drechsler.
 Grosses Lager von
Elfenbein Billardballen
 und Kaffeehaus-Utensilien,
Schach- und Dominospiele,
 alle Sorten Billardqueues,
Merscham u. Bernstein Rauchrequisiten,
Lignum Sanctum-Kugeln u. Kegeln,
Spazierstöcke etc. etc.

Billardballen zum Drehen und Färben, sowie Queuesreparaturen werden zu den billigsten Preisen angenommen.

Tekegolyókat esztergálni és javítani, valamint dákJavítások is a legolcsóbb árban készítetnek.

Az 1878. év óta fennálló

csász. és kir. szabadalm. jégszekrény.

Gyár: **Budapest, STILLER JÓZSEF-nél**, ajánlja törvényesen védett és elismert legjobb szerkezetű, kitüntetésért nyert hűtőköszülékeit sör, víz, vaj, nyers hús hűtésére, ételhűtőket házi szükségletre, fagyalt-készíteléseket és fagyalt-reservoárokat, bormérési berendezéseket és legújabb szerkezetű pezsgető- oszlopokat.

Megrendelések a raktárba intézendők.

Képes árjegyzékek ingyen.

STILLER JOZSEF Budapest Gyár és iroda: VII., Nagydíófa - utca 22. sz. Wesselyni-utca sarkán.

BORHEGYI F.

ezelőtt Lápossy F. és társa

palackozott bor, pezsgő, likőr, cognac, rum és tea

főraktára

BUDAPESTEN, Gizella-tér 1. sz. (Haas-palota)

ajánlja a legjobb

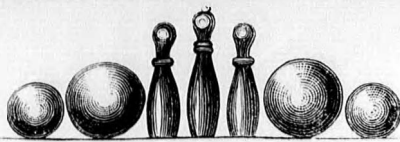
francia és magyar pezsgőket, cognacot és likőröket gyári áron

Belföldi borait az első hírneves bortermelőktől a legjutányosabb áron szolgáltatja.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettek.

KERTÉSZ TÓDOR

műiparú raktára BUDAPESTEN, Kristóf-tér.

Kuglizó bábok száraz gyertyánfából, egy készlet 2.25. Lignum sanctum kugli golyók

9 9¹/₂ 10 10¹/₂ 11 11¹/₂ 12 12¹/₂ 13 13¹/₂ 14 14¹/₂ 15 cm. átméretű

1.15 1.30 1.50 1.70 1.90 2.15 2.30 2.50 2.70 2.85 3.— 3.20 3.40

Kugli golyók száraz gyertyánfából, nagyság szerint 75, 80, és 85 kr. Kuglizóba nagy plémpersely lakatra 1.—, 1.20. **Kerti gyertyatartó** szél ellen üvegborítással 1 ft. **Kerti lámpa** petroleumra 2.20. **Lampion** kertek kivilágításához 15, 20, 30 kr. **Magnésium fáklya** vörös, fehér, zöld színben 30 perczig meglepő nagy világosságot ad, darabja 1.40. **Abrasz meg erősítő szél ellen** a szabadban, 100 drb. 4 ft. **Gyufatartó, nikel**, 1 tucat 6 ft. **Kenyer kosár, nikel**, 1 tucat 5 ft. **Evőeszköz**, fekete, fa nyelű, 12 pár 2.70, csont nyelű 3.60. **Ső- és paprikatartó** fogpiszkáló tartóval, alpacából 1 ft 50 kr. **Kenyérvágo** kés 1 ft. 1.50. **Sonkavágo** kés 1.20. **Sonkaprés**, fatalazaton 5 ft., márványtalazaton 7 ft. **Dugaszhuzó** 2¹/₂, 40 és 60 kr. **Dugókemelő készülék** falra vagy ajtóra felerősíthető 2.50. **Dugókivevő**, az üvegbe esett dugókat kivonni, 15 kr. **Kézdugaszoló** kalapácsal 90 kr. **Biztonsági borlemez** gummeső 2.40. **Hydraulikus hordó szádszelep**, csapra fűtő bor sőr, pálinka, borszesz stb. egyéb szeszes italok megsavanyodása ellen, 1 ft. **Üvegmosó** kefe 85 kr. **Borszivattyú** 1.50. **Czitromprés**, üvegből 20 kr. **Amerikai húsvágo** 3.50 6 ft. **Húspulitó** 35 kr. **Mandula, zsemlye, dió stb. reszelő** 2 ft. **Bors-örlé** 50 kr. **Habverő** vagy teavajkészítő, fölliteres 80 kr., 1 literes 1.20, 2 literes 2 ft. **Fagyalt készítő** 8 12 18 24 adagra. **Securifás szabályozható gyorsforraló** 1 ft 20 kr. 4.50 6.50 7.50 10.—

Késtiítő készülék 50 kr. 1 doboz angol smirgő por 60 kr. **Automatikus patkányfogó** 2 ft. **Egérfogó**, egyszerre több egereket lehet fogni azzal, 40 kr. **Svábbogár fogó** 80 kr. **Ujságtartó**, minden nagyságu újsághoz, drb 75 kr. **Billárd-golyó**, elefántcsonttalant, 1 készlet 3 darabtal 62 64 66 mm. átm.

9.— 9 ft. **Billárd-dákó**, 2.50 - 5 ft. **Francia dákóbőr**, 100 drb. 1.30, 1.40, 1.60 **Dákóbőr-ragasztó**, 1 doboz 20 kr. **Dominójáték**, 90 krtól 2.20-ig. **Kávéházi dominó**, átszegezett, 7-9 ft. **Roulettejáték**, 1.80-17 ft. **Roulette-terv** 1.50-4.50 ft. **Tivoli társasjáték**, a vendégek szórakoztatására 60 70 80 90 100 cm.

Sakktabletták polírozott 4 40 5 50 6 60 8 80 12.— ft. 21 26 32 37 42 cm.

veres 1.— 1.40 1.80 2.50 3.30 ft. 1.40 1.80 2.— 3.— 4.— ft.

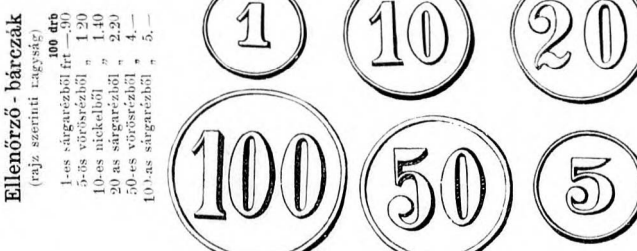
Sakkalakok, angol forma egy készlet 1 2 3 4 5 6 7 sz. 2.— 2.40 2.80 3.20 5.— 6.40 7.20

Pinczértáska derékre esatolható szarvasbőrből egyes, kettős, hármás 1.20 1.80 3.—

Papír-tányérok, nyári mulatságok, kirándulásokhoz 100 darab 15 cm. 1.30, 17 cm. 1.50. **Papír-szervéta** 100 darab 80 kr.

Grázer Closetpapír-tartó szekrény, elzárható 2 ft 50 kr., egy csomag papír hozzá 35 kr. **Sörmelegítő** nikelosó 1 ft.

Hygienikus köpő-edény víztöltéssel, románcozott 90 kr.

Flobert, ezél- és madárlövő puská 6.50, 9.50, 11.50. **Időjósító barát**, esinos svájci házikóban 1.20. **Időjósító**, női és férfi alak, esinos házikóban 1.50-2 ft. **Kipróbált** ébresztőtóra 3 ft

Számoló-cédulát kívánatra bérmentve küld

Kertész Tódor műiparú raktára Budapest.

Arany- és ezüstérem.

Chocolate Stühmer

Jurytag az 1885. országos-kiváltsáson.

Védjegy.

Elismert legjobb gyártmány.

Kapható Budapesten és vidéken a legtöbb fűszerkereskedésekben

Magyarország legnagyobb gyára.

Gyár: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 8.

Arany érem 1884. Arany érem 1895.

Tűzmentes pénzszekrényeket, kasszettákat, villanyos készülékkel ellátott pénzszekrényeket, pán czél-kasszákat és másoló-préseket szolid kivitelben legjutányosabban szállít

HESKY TESTVÉREK

cs. és kir. szab. hazai pénzszekrénygyára

Budapest, VI., Szabolcs-utca 4. szám.

Hirrmann Ferencz érczárú-gyára

Budapest, VII., Csányi-utca 9. sz.

Gyárt

= sörkimérő-készülékeket = légnyomással és szabad. léghűtővel. Elvállal régi készülékek atalakítását. Nagy választék bor- és sör-csapokban, valamint mindennemű szivattyukban.

Erzeugt Bierschank-Apparate mittelst Luftdruck mit patentirtem Bierkühler. Obernimmt die Umänderung alter Apparate. Repariert in Wein- und Bierpipen, sowie aller Gattungen Pumpen.

LEFKOVITS TESTVÉREK es. és kir. szab. teke- és dákó-gyárosok

Budapest, VI., Király-uteza 36. szám.

Az ezreéves kiállításon a kiállítási nagy érermel kitüntetve.

A,ánljuk különleges gyártmányainkat, ugymint : két márványpalappal felszerelt fordítható teke-asztalainkat karambol- és bábjátékra szabályozva a legbiztosabb és legkönnyebb zárókészülékkel. Gyártunk továbbá : stabil karambol és bab (kégi) teke-asztalokat, dákókat, francia módszer szerint, elefántesont-labdákat és minden e szakba vágó munkákat. Elvállalunk teljes kávéház-berendezéseket a legdiszesebb stílszerű kivitelben ugy saját mint adott rajzok szerint.

Régi teke-asztalok legjobb kivitelben, valamint dákók és elefántesont-labdák készíttetnek v. ujakra kicseréltetnek.

Tekeasztalok átvázása valódi Tuffi-posztóval a legújtabban teljessé tettek.

TELEFON

Szántsunk mélyebben!

A „Mészárosok és Hentesek Lapja“ mult számanak vezércikkében Komáromi Sándor lapvezető az új kereskedelemügyi miniszter programját és kolozsvári beszédét méltatja és egyebek között ezeket mondja:

Hegedűs Sandort, midőn új helyen megjelent, általában azzal az elismeréssel fogadták, minő Baross Gábot a maga fénykorában övezte körül; az iparosság azonban, nevezetesen a kisiparosság — ezt annak a miniszternek, a ki mindenkitől szabad véleménynyilvánítást követel, meg lehet mondani — nem valami vérmes reményekkel látta a kereskedelmi miniszternek új gazdáját. És ez természetes is, Hegedűs Sándortól senki sem várta azt, hogy ő Siemens szipj mondatát fogja variálni és kijelenti, hogy „a kisipar nincs elveszve, csak egy nagy reorganizáción kell keresztül esnie.“ A kisipar annyiszor megalakított az ő reményeiben; a Baross után következő korszakok annyira utaztak a kisiparra, melyet egészen leggyűri és a gyárparral felszavatni akartak; a kisiparosság minden küzdelmével, minden vágvaival, minden lökésével annyira magára maradt; hivatasos és önként vállalkozó egykori vezetői s azok, a kik ma vezetőiként szerepelnek, annyiszor ezerben hagyták őt — mikor nem is választásról, de csak az ellentétes érdekek összeegyeztetéséről volt szó, hogy rezignálódva várták, sőt önkénytelenül is siettettek pusztulásukat.

Ilyen állapotok között az új miniszter egyszerre belevetette az erjesztő megismerést a közvéleménybe és végigostorozta mindazon tényezőket, melyek a kisipart mai szomorú állapotába lenyomták, lesüllyesztették. Pedig a magyar gyárparr, a dédelgetett gyermek, sabban az értelemben, a mint a kulturvilágban a gyárparrt értik — ezt Hegedűs megállapította — semmi, holott erre a gyárparrra az iparfejlesztési célokra engedélyezett több mint 3,500,000 forintból 2,125,000 forint költöttek el 10 év alatt. A hátralékos 1,375,000 forint nagy részét jórészt haszontalan dolgokra vesztegették el; míg a kisipari „feladatok“ támogatására ugyanazon tíz év alatt nem maradt több, mint körülbelül 250,000 frt.

A kereskedelmi és iparkamarák szervezete elavult — mondta Hegedűs — s ha igen szép érdemekre jelentéseket irtak, ha a kormányknak az aklakhoz esatolt véleményeket adtak, ha helyi panaszokat és érdemeket közölték és ha vásárgyekben és más apróbb dolgokban szakvéleményeket adtak is; ezzel feladatukat kimerítettnek találták, de „magukkal a kereskedőkkel és iparosokkal egyáltalán nem foglalkoztak.“ Igaz! Ugyvan! mondották erre a miniszternek a képviselőházban.

Es az ipartestületek! 250,000 önálló iparos van az országban és 220,000 főnyi a segédszemélyzet; de ezek érdekében védelmére nem tudott több, mint 305 ipartestület alakulni. E szerint minden ipartestületre esnek 800 önálló iparos és 700 segédmunkás, holott olyan ipartestület, melynek 800 önálló tagja volna, a főváros egy-két szaktestülete kivételével, sehol sincs; ellenben van egy egész sereg olyan testület, a melynek 100 önálló iparos sem tartozik a kötelekebe. Ráadásul ez a 305 ipartestület és közel félmillió ember érdekeinek képviselője évi 20,000 forintot fordít iparfejlesztésre és szakdolgozokra; ezt konstatálta a miniszter.

De ha „gyöngö szervek“ az ipartestületek mai formájukban, „még gyöngöbkek“ ennél — ezt szintén Hegedűs jelentette ki — az ipari szövet-

kezetek. Negyedmillió önálló iparos 47 szakszövetkezetet tudott megteremteni és 47 szövetkezet az utolsó négy évben össze-vissza 65,000 forint kölcsönt és 14,000 frt segélyt tudott kapni a kormánytól, holott a gyárparr ugyanezen négy év alatt 1,200,000 frt állami segítségen részesült!

Ugynevezett jóléti intézményük egyáltalán nincs a magyar iparosoknak. A betegsegítő pénztárokon túl még nem jutottunk és pl. az iparos-nyugdíj-intézményvel eddig csak egyes vérmesebb reményű ipartestületek próbálkoztak.

Ihat még az ugynevezett szakoktatás! Ilyen van a középipariskolában és néhány alsóbbfoku ipariskolában, de nincs a 105,000-nyi inas számára. Ezeknek szakképzése szempontjából egészen mindegy: czukrasz lesz-e valaki avagy eszmadia. A magyar iparosság zöme, a kis- és középipar jövődó képviselői — a nagy iparfejlesztési akció mellett eddig ugy főnök fel és válnak mesterekké, hogy iparáguk fejlődésének fokairól, más iparágakhoz való vonatkozásairól és azon tényezők lényegéről, hatásairól, melyek egész sorsát befolyásolják és irányítják — fogalmat sem szerzethet. Ez az ugynevezett ipari „szabadúzsás“. A fiatal mestert beledobják az élet tengerébe; tessék úszni, ha nem — elbukni.

A czikk konkluziói a következők: Ezeket a „cselekedeteket“ várjuk, az alapossg hátrányára nem való gyors tempóban. Hogy mik legyenek e „cselekedetek“: azt megmondják a kisiparosság ügyes-bajos dolgainak anteaktái és az új miniszter — a „erős kritikája“.

Külön iparkamarák; szakipartestületek országszerte kötelező formában; a kézműves mesterségek jogainak épségben tartása; a szakipartestületek vezetéseinek fizetelt elnökökre való bizása. Az ipari közigazgatásnak ilyen alapokra való helyezése reorganizálni fogja az egész kisipart; megteremti a fölségítésére, fejlesztésére és jövőjének biztosítására szükséges összes intézményeket; a humanitáriusokat csakgy, mint a kenyérkeresetieket.

Hogy pedig a kisipar a többi nemzetgazdasági tényezőkkel a nemzeti vagyonosodás és kultura nagy munkáján harmonikusan működhessek közre, ahhoz a kereskedelmi törvény revíziója, kartell-törvény teremtése, a fizlésséges verseny határainak megállapítása az elengedhetetlen kellekek.

Az élet a sok kísérletezés után ezeket az igazságokat értele meg s ha az új kereskedelmi miniszter „mindent az életnek“ akar dolgozni s ha komolyan vallja Siemens szép mondatát, hogy „a kisipar nincs elveszve, csak egy nagy reorganizáción kell keresztül mennie“: akkor az iparfejlesztés terén ezen igazságok munkába állítása lesznek „cselekedetei“.

Tavas.

Olyan enyhe tél után, melyre azok a bizonyos legöregebb emberek sem emlékeznek, végre megjött a tavasz, melynek első langymeleg napjain valami furesa aggodalom fog el bennünket. Vajjon a beállott tavasz nem lesz-e pendentja az elmúlt télnek? Vajjon nem vagyunk-e kitéve annak, hogy a nyáriasi téli napok után télies tavaszi és nyári időben lesz bőséges részünk?

Maguk a természettudósok is a legnagyobb kétségben vannak eziránt; a meteorologiai központi intézet csak néhány napra jósolja meg előre az időt, azt is csak sejtli, mint a macska az esőt, Falb ur jóslatai pedig nem érnek egy hajító fát sem.

Élénk találgatásokra és eszmecserékre ad tehát okot az, hogy minő lesz a tavasz és nyár. Nekünk kávéosoknak persze az volna a jó, hogyha a természet oly módon trefálna meg az emberiséget, hogy a lanyha tél után minél több hideg és esős nappal spékelt tavaszt és nyarat zuditana reá, mert az emberiség esős napon nem menekülhet az unalmas otthonból máshová, mint eskik helyiségeinkbe, minthogy azonban a mi érdekünk utóvégre is csak kis kör érdeke, és épen ellentmond a mezőgazdák érdekeinek, a mitől ismét az évi termés és az általános drágaság függ, inkább csak azt kívánjuk, hogy a tavasz oly verőfényes, a nyár oly meleg és kedvező időjárásos legyen, mint a többi évben, ha ez üzletünk rovására megy is.

Az idei nyári saison ugyan kissé kellemetlenné tette előttünk a járdafoglalási díjak felszólolása, de azért csak tegyük ki asztalainkat és növényeinket, mihelyt itt lesz az ideje, bizottsunk a székesfőváros poros utain járó, nyáron is itt maradó közönségének egy kis portmentes üdülőhelyet, talán csak kiheverjük egyéb nagy dijak, adók és illetékek mellett, daczára a most már igazán borzalmas konkurencziának — a felemelt járdafoglalási díjak által reánk nehezédő újabb csapást is.

Itt a tavasz, a mit arról láthatunk leginkább, hogy helyiségeink sarokasztalainál hosszuhaju ifjak, hosszú listára rövid sorokat írnak, a mit ugy neveznek ök, hogy „lyrai költemény“.

A költésről jut eszembe, hogy a megjelölt uri emberek ellenére az általános szokásnak épen nem költönek kávéházainkban, hanem a kész tavaszi zöngeményt zsebvégvá, grandezzával velük oda számadóinknak, hogy: „Aufschreiben“ és előkelően távoznak, mivelhogy itt a tavasz, nem kell már föltöltő sem!

A „Budapesti Kávés-Ipartársulat“ rendez társasvacsorája.

A „Budapesti Kávés-Ipartársulat“ f. évi április hó 7-én, pénteken este tartotta meg rendez társasvacsoráját Weingruber Armin sip-utcazi elegáns éttermenek egyik külön helyiségében, melyen a tagok üzletbarátaikkal elég szép számban jelentek meg. Sajnálatlalt tapasztaltunk, hogy Némái Antal, az ipartársulat elnöke nincs jelen, a mely körülmény az egész társasg kedélyhangulatát nyomasztólag érintette. Az elnök ugyanis Rómában tartózkodik, és nagyon könnyen meglehet, hogy épen akkor, midőn a társasvacsorán megjelent vendégek helyöket elfoglalták, ő épen valamelyik előkelő római étterem asztalainál szórakozott. Mindenesetre irigylendő állapot. A társasvacsorán különben a következők jelentek meg: Píker Armin alelnök, Harkai Mór pénztáros, Szemerényi István titkár, Tihanyi József, Seemann Károly, Goldberger Salomon, Moravék K., Pollák Salomon, Klein Ignác, Keiner Márk, Springut Henrik, Holländer K., Gindert István, Taussig Sándor, Kaiser Miksa, Tauber Samu, Fischer Miksa, Bokros Károly, Saecelláry György, Salzer József, Arvay O. Ede, Steiner K., Steuer Sándor, Kleinlein Károly, Berger Leo; a sajsajtó képviselőiben Wagner József, Barta Béla, F. Kis Lajos és Halász István szerkesztők.

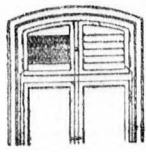

SZINELL JÁNOS

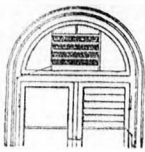
Üveggyári raktár

Budapest, Mária Valéria-utca 1. szám.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlván dús választékú üveg- porcellán-, lámpa-, t. kör- és képeret-raktáramat. — Nagy választékban tartok államilag korona-hitelesítéssel ellátott szállódi, vendéglői és korszmai berendezéseket, úgymint: sörösüvegeket, borosüvegeket, boros-szűzket és pálinkás üvegeket a legutányosabb árban.

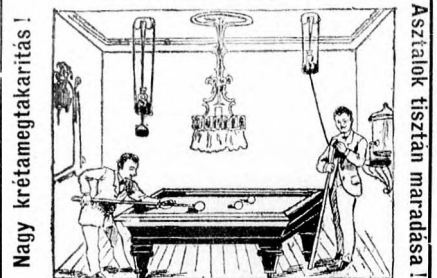

Legjobb szellőztető

„Ventilátor”

Uj! Billárd-krétatartó. Uj!

Egész Európában szabadalmazva. — Egyedül! főraktár Ausztria-Magyarország részére.
NEUMANN JÓZSEF
Budapest, V., Kemnitz-utca 17.
Prospektus ingyen és bérmentve. — Víztorlatársulatok árendéjéért.

„Artesia”

budapesti vendéglősök szikviz- és pezsgő-italok gyára részvény-társaság Budapest, VII., Egressy-út 20/c.

Az Artési savanyúvíz a legjobb és legegészségesebb üdítő ital egy borral, mint bor nélkül. Elismert orvos-tanári tekintélyek által gyomor- és emésztési bántalmak megszüntetésére ajánlott.

Ezen savanyúvíz, mely Budapest, a legelőbb azonkívül 1/2-1 és 1 1/2 literes porcellán dugóval, légmentesen elzárt palackokban pontosan házhoz szállítunk. Lehetővé teszi, hogy a legszegényebb ember is, kevés pénzben, megszabadulhat, olyan betegségtől, melynek gyógyítása sok pénz és sok időt vesz igénybe. A vendéglős uraknak az Artési savanyúvizet 2 literes parafa-dugóval elzárt palackokban is szállítjuk.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

Telefon 25—57.

Deckert és Homolka

villanyos műszaki-intézet

A világ- híd- „Gratt mikrotelefon” felfalálói és szerkesztői.

BUDAPEST

GYAR: RAKTAR:

VI., Izabella-u. 88. V., Dorotya-u. 8.

Szállítanak

szálloda-sürgöny- és telefon-berendezéseket, szálloda-harangokat, villámhárító- és villamos-világítási BERENDEZÉSEKET olcsón, solid és szakszerű kivitelben, jótállás mellett.

A társasvacsorán csakhamar elég magas fokra emelkedett a jókedv, melynek hatása következtében egy-két felkőzönt is hangzott el. Píklér Ármán alelnök kelt föl elsőnek és őszintén üdvözölve a megjelenteket, sajnálatát fejezi ki az ipartársulat fejének távolléte felett, baráti érzéssel és hévvel öleli át a jelenlévőket, poharát az ipartársulat elnöke és tagjainak jólétére és boldogulására üríti.

Steuer Sándor, mint a kávésegedek betegs-pénztárának elnöke szólal fel, felhívja az ipartársulat tagjainak figyelmét a valószínűleg f. hó 20-án tartandó betegsegélyző-pénztári közgyűlésre, kéri őket, hogy ezen a közgyűlésen saját jól felfogott érdekében minél számszerűbben jelenjenek meg, mert a mint értesült, a kávésegedek körében mozgalom indult meg a pénztár megszüntetése érdekében, ha pedig ez megtörténik, akkor a kávések igen sok zaklatásnak volnának kitéve. Ismételtlen kéri a jelenlévő tagokat, hogy minél többen jöjjenek oda és a közgyűlésen való megjelenésre bírják rá a távolléteket is, mert ha a kávésegedek körében megindult mozgalom eredményes lenne, ez igen sok terhet róna egy a segédekre, mint a főnökökre is.

Harka i Mór szólal ezután fel, kijelenti, hogy nem szívesen bocsátkozik ismétlésekbe, de mégis reflektál Píklér Ármán alelnök ama szavaira, melyben örömet fejezte ki a felett, hogy a kollegákat ily szép számban látja együtt. Ő is nagyon örül ennek, mert ő volt az, aki a társas össze-jövetelnek eszméjét hosszas szünetelés után ismét diadalra segítette, kívánja, hogy a tagok ne csak e téren tartanak össze, mert bármily eltérők is az egyesek érdekei a magánéletben, az ipar tekintetében azonban azok mindig egyformák fognak maradni.

Az öszzetartásra éppen a közel jövőben van nagy szükség, mert sok oly terv vár megvalósulásra, melyeket csakis egységes öszzetartással és buzgó együttműködéssel lehet megvalósítani. Kívánja, hogy e tekintetben mindenki úgy gondolkodjék, mint ő.

Lelkes éljenzés kísérte az ipartársulat köztisztelben álló pénztárnokának szavait, melynek lecsillapulta után a vendégek még hosszú ideig maradtak együtt Weingruber barátságos helyiségében, majd miután egyhangulag elhatározták, hogy a legközelebbi társasvacsorán jövő hó első pntekén az érsebekkörtől »Gambrius« sör-csarnok külön termében tartják meg, feketére Steuer Sándor »New-York«-kávéházába mentek át, a hol a honvédenekar kitűnő zenéje mellett huzamos ideig gondolkodtak el a világ mulandósága felett.

II.

Auer-szabadalmak.

Az utóbbi időkben ismételtlen felmerült üzleti körökben az a kérdés, hogy szabad-e az Auer-féle gáz-izzótesteken kívül egyéb izzó-testeket is alkalmazni. E kérdésre most már azt a biztos választ adhatjuk, hogy a nagymélt. m. kir. kereskedelemtügyi Miniszterium határozatilag kimondotta, hogy az olyan izzótestek, melyek nem a magyar Auer izzófény részvénytársaságtól vagy annak képviselőitől származnak, azaz a használatról törvényesen el vannak tiltva, és a magyar gáz-izzófény részvénytársaságának jogában áll a szab. Auer-féle izzótestek utánzóit törvényesen üldözni és megbüntetéseiket követelni.

Tekintettel erre a jogállásra, de már csak azért is, mert a magyar gáz-izzófény részvénytársaság mindenkor a legkitűnőbb minőségű anyagot szolgáltatja, a mit a szakkörök általában egyhangulag elismernek, egy fogyasztó sincsen arra utalva, hogy a társaság szabadalmi jogait megsértse, »mert — a mint fogyasztóktól és szakköröktől értesülünk — rosszabb minőségű és esakélyebb értékű utánzatok alkalmazása mindig többbe került az illetőknek, mint az első minőségű Auer-féle izzótesté, melynek tartóssága felülmúlhatatlan, tekintet nélkül ama kellemetlen következményekre, melyeket a szabadalmi jog megsértése vonhat maga után.

A fogyasztók tehát saját érdekében cselekszenek, ha a különböző »szállítóknak« és hálózatoknak egyszerűen ajtót mutatnak, mert sehohsem érvényesül annyira, mint itt, az a közmondás: »a mi olcsó, az drága!«

Wagner József.

Auer-Patente. In letzterer Zeit ist in geschäftlichen Kreisen wiederholt die Frage aufgetaucht, ob es gestattet sei, sich auch anderer Glühkörper als der echten Auer-Glühkörper zu bedienen. Auf diese Frage können wir nunmehr die bestimmte Auskunft geben, dass im Sinne der vom hohen königl. ung. Handels-Ministerium gefällten Entscheidung die Benützung solcher Glühkörper, die nicht von der Ungarischen Auer-gesellschaft oder deren Vertreter bezogen wurden, gesetzlich nicht gestattet, und steht der Ungarischen Auer-gesellschaft das gesetzliche Recht zu, die Beschlag-

nahme der Glühkörper zu veranlassen und die Bestrafung Derjenigen zu fordern, die sich eine Patentverletzung zu Schulden kommen lassen.

Angesichts dieser Rechtslage, aber auch darum, weil die Ungarische Gasglühlicht Actiengesellschaft stets das allerbeste Material liefert, was allgemein von allen Fachleuten ausnahmslos anerkannt ist, hat kein Consumert Veranlassung in deren Patentrechte einzugreifen, denn wie wir von unpartheiischen Fachleuten und Consumerten hörten, kam der Bezug von minderwerthigen Nachahmungen denselben immer viel theurer zu stehen, als der gute Auer'sche-Glühkörper, dessen Haltbarkeit unübertroffen ist, ganz abgesehen von den unangenehmen Folgen, die aus einer Patentverletzung für den Consumerten entstehen können.

Es ist somit das Beste für den Consumerten, wenn er den verschiedenen Lieferanten und Hausirern in seinem eigenen Interesse die Thüre weist, denn nirgends ist das Sprichwort: »was billig ist, ist theurer« so richtig, als bei der Beleuchtung angewendet.

A „Budapesti Kávésegedek Köre” közgyűlése.

Hangzatos frázisok, ezáltalán filozofálás és minden egyéb mellözésével, örömmel jelentjük, hogy a „Budapesti Kávésegedek Köre” f. hó 4-ikén újból megalakult.

Megalakult, mert szükség volt reá, mert kell, hogy minden társadalmi osztály központtal bírjon, melyből minden törekvésnek, minden reformnak kiindulnia szükséges. Megalakult, mert a kávésegedek egy kicsiny, de lelkes gárdája megtörte a többiek közönyét, lelken viselte a többiek érdekeit, s hogy működésük mily sikeres volt, annak ekklaktans bizonyítéka a f. hó 4-iki közgyűlés, melyen a tagok elég szép számmal jelentek meg.

A közgyűlés jegyzőkönyvét lapunk más helyén közöljük. Itt csak arra szorítkozunk, hogy a „Budapesti Kávésegedek Köre” tisztikarának és tagjainak a legtöbb sikert és sok szerencsét kívánjuk!

A szerkesztőség.

Az elektromos világítás mai állapota és újabb fejlődése.*

I.

A mióta Prometheus lelopta az égből az isteni szikrát, a világító és melegítő tűz az emberi figyelem állandó tárgyát képezte.

Eleinte a vallásos kegyelet ölelte azt fel, s mert a civilizálatlan emberre legnagyobb hatással annak romboló ereje volt, félt tőle s mindennemű aldozattal igyekezett ezt a pusztító istenséget féken tartani. A görög és római mythológiában a tűz iránt megnyilatkozó nagy tisztelet s az örök tűzek táplálására fordított kiváló gondoskodás mutatja, hogy e népek a világító s melegítő tűz nagy fontosságát, hasznosságát felismerték. S a mikor a kulturális viszonyok oda fejlődtek, hogy az emberi érintkezés, a szellemi és anyagi tevékenység nem szünetelhetett, a mikor a nap már el is fektett, a tűz, mint a mesterséges világításnak nagy időn át való egyedül eszköz, az emberi kultúra fejlesztésében hatalmas szerepet játszott.

A mesterséges világítás eleinte az éghető anyagok egyszerű elégetéséből állott; majd állati zsíradékokból gyertyákat készítettek s még ma is emlékszem az időre, a mikor a folyton koppanásra szoruló faigyertya bagdyát fénye képezte a családi élet és családi tevékenység esteli központját. E század első éveiben indult ki Angliából hódító világkörűli utjára a köszönhető előállított világító gáz, mely azután az időközben felfedezett petrolleummal együtt majdnem napjaink a leghasználatosabb fényforrást képezte, miglen a 80-as évek elején az Edison és Swan-tól forgalomba hozott, láng nélkül izzó elektromos lámpásokban annak az addig ismert lánggal egő fényforrásoknak hatalmas versenytársa akadt.

Az elektromos izzólámpás ugyan már jóval előbb ismeretes volt, hiszen Jobard már 1838-ban tervezett egy maihoz hasonló elven készült elektromos izzólámpát. Elvileg tudták tehát már akkor azt, hogyha ritka levegőjű térben vékony vezetón, a minő a szénzál, elektromos áramot küldenek át, a szénzál izzóvá valik és fényt lövel ki, vagyis megvolt a mai izzólámpások alapfogalata. Meg volt azonban már s még jóval korábban az elektromos ivlámpásnak az első gondolata is, hiszen Davy már 1813-ban bemutatott egy ivlámpást. Két rajzoló szemet összekötött egy 2000 elemből álló elektromos áramforrás sarkaival s a szénestücsök között vakító fényességű szikrák keletkeztek.

De sem az izzólámpásnak, sem az ivlámpásnak, sem semminemű más elektromos ipari prozesszusnak nem volt meg a gyakorlati jelentősége eladdig, a mig az elektromos áramok természetének ma szokásos gyakorlati módját dinamókkal fel nem ismerték. Addig, a mig az elektromos áramot chemiai úton állították elő primer elemekkel (Daniell, Bunsen, Leclanché stb.), a minőket a telegrafiában s a házi cselegyük készítésénél ma is használunk, addig az áramtermelés olyan drága

* Folytatott az Országos Iparegyesület összes szakosztályának márczius 7-én tartott együttes ülésén.

és olyan körülményes volt, hogy az elektromos áram általánosabb, ipari értékesítésére számítani nem lehetett. A dolog igen egyszerűen érthető. Az áramnak chemiai uton való előállításával, miután a modern fizikának legnagyobb alapelve szerint munkát semmiből teremteni nem lehet, az áramtermelés arányában fogytak az ott használt anyagok. Ezek az anyagok a fémek: réz, ezink, vas s így tovább, s lévén ezek az anyagok a modern áramtermelésnél elhasznált fűtő anyagnál, a szén-nél jóval drágábbak, világos, hogy az így előállított áram sokkal drágább s gyakorlati értékesítésére nem számíthat. A mióta azonban Siemens 1867-ben megmutatta a praktikus módját annak, mi módon lehet az elektromos áramot dinamók segítségével a szénből előállítani, oly módon, hogy a szén-nél gőzgepeket hajtunk s a gőzgepekkel forgatjuk azokat a dinamókat, melyeknél az erős magnese-között forgó drótközből elektromos áramok keletkeznek, az áramfejlesztés eme módjának felismerése hatalmas lendületet adott az elektrotechnikának s vele együtt az elektromos világításnak s az elektromos lámpák gyártásának is.

De valamint a gázvilágítás terén annak felfedezése óta, s a mióta Davy e század 20-as éveiben a világító láng elméletét kifejtette, majdnem egy félszázadon át semmi jelentősebb mozzanat nem történt, s a lámpások maguk alárendeltbb módosításokkal 50 éven át a Davy-féle elméleten készült lámpások maradtak, s csak a legutóbbi időben az elektromos fény okozta erős versengés szülte a gázvilágítás terén azt a korszakalkotó nagy haladást, a mit az Auer-féle gázizzó fény jelez, épen úgy az elektromos lámpások, eltekintve természetesen, részletekbe menő s bár eredményekben mindenestre igen fontos javításoktól, ma is ugyan-azok, a milyenekből Edison 1881-ben 1000 drót a párisi világítálatison, az Amerikából átszávargott s mindig bizonyos előítéletből fogadott hírek igazolására, egyszerre meggyújtott. Csak a legutolsó időben, a mult év vége felé történt az elektromos izzólámpák terén egy olyan találmány, a mely épen olyan átalakulást ígér az elektromos világítás terén, a minőt a gázvilágításnál az Auer-féle gáz-izzóhárisny okozott. E találmányok Auer, bécsi chemikus és Nernst, göttingai egyetemi tanár nevéhez fűződnek s az elektromos izzólámpás világítás mai állapotának bemutatása után mai előadásom tárgyát képezik.

Meltozlatnak bizonyára tudni, hogy a maig használt elektromos izzólámpásoknál az izzó és fényt adó testet egy vékony szénzál képezi, a melyen elektromos áramot bocsátunk át. Az elektromos áram a vezetőket, a melyeknek áthalad, felmelegíti, s ha a melegítés hőmérséklete olyan, hogy a test izzásba jön, az előbb sötét test önmagában világítóvá válik, fényforrássá alakul. Hogy az a szénzál el ne égjen, a szénzálal ritka levegőjű térbe teszik, abból az üvegömbökből t. i., a melybe a szénzálal zárják, a levegőt kiszivattyuzzuk.

Az izzólámpás gyártás első éveiben a platínát, azt a nehezen olvasható fémot gondolták alkalmazni az izzólámpások izzószálainak készítésére.

A platina olvadási foka tényleg igen magas, azonban nem bírja ki hosszasan azt a magas hőmérsékletet, a melyre a világítás szempontjából szükségünk van; hibája az is, hogy olvadási hőmérséklete nagyon közel van a fehér izzás hőfokához, ugy hogy ha valami rendellenesség következtében a szálalon a megengedettnél nagyobb áram megy át, megolvad.

Sokkal alkalmasabbnak mutatkozott, az összes követelményeket tekintve, a szén, mely a platina olvadási pontjánál nagyobb hőmérsékletnél is elég tartós s csakugyan ennek az anyagnak köszönhetjük azt, hogy az izzólámpagyártás oly hatalmas iparagrá fejlődött. Elcinte természetes szénből, majd növényi és állati rostokból (bambusz, papirus, selyem) készítették ezeket a vékony szá-lakat, ma pedig a gyártás könnyítése s a gyártmányoknak egyenletesebbé tétele czéljából mesterséges széntartalmu anyagot, jelesen cellulozát, kollodiumot, gelatint stb. használnak a szá-lak előállítására. A cellulozát például ezinkkoridban oldják fel s a nehezen folyó tömeget vékony nyíláson át alkoholba nyomják, az így nyert szá-lakat feldarabolják s ezután 8—10 óraig levegőt elvonása mellett hevítik (elszenesítik). Az így előállított szénzálakat preparálják (nevezetesen úgy, hogy szénhidrátokkal telít térben villamos áramot küldenek azon át), ezután végeikre platínát forrasztanak, melynek segítségével az üvegömbözhöz szilárdítják. Ennek megtörténte után a levegőt az üvegömbökből kiszivattyuzzuk s végül magát a gömböt forrasztják ezzel az izzólámpás elkészült. Természetesen, ez az itt főbb vonásaiban változot gyártás komplikált berendezéseket s gondosan végrehajtott műveleteket kíván. Az izzólámpagyártás 20 esztendő mulja alatt, a gyárosok főtevékeseit e művelet egyes fraízisainak tökéletesítése s a gyártmányok lehető-leg tartóssá és egyenletessé készítése mellett, a gyártás olcsóbbátétele is alkotta. A gyártás tökéletesítése dolgában tényleg nagy eredményeket is érték el; a lámpások ára eredeti árunk $\frac{1}{25}$ -ére csökkent (20 év előtt árunk darabonként 10 frt volt, ma pedig 30—40 kr.) s míg azoknak fogyasztása előbb, normál gyertyánknál, 4—5 W. volt, ma a

3 W-os lámpásokat általánosán használják, sőt helyenként 2,5 W-osokat is elég jó eredménnyel alkalmaznak.

Ez a körülmény, hogy a lámpák fogyasztása az eredeti 4—5 Watt helyett normál gyertyánként ma 2,5—3 Watt, azt jelenti, hogy e lámpásoknak üzemeltetése eredeti árának majdnem felére redukálódott. Ahhoz t. i., hogy egy lámpást egés-szünk, bizonyos mennyiségű elektromos áram, helyesebben, bizonyos mennyiségű elektromos munka kell. Az elektromos munkának egységét, a mely épen olyan fogalom, mint a súlynak a kilogramm, a hosszúnál a méter, avagy a mechanikai munkának a lóerő, Wattnak mondják. A centralék az elektromos áramot bizonyos árért adják Budapestest példaiul 100 Wattért óránként 5 krt fizetnek. Egy olyan rendszeres használatos elektromos izzólámpás, a 16 gyertyás a lámpagyártás mai fokán 16×3 Wattot, tehát óránként 48, kereken 50 Wattot fogyaszt és kerül, budapesti árak szerint özeme óránként 2,5 krba. Mint említettem, a 80-as években a lámpák sokkal rosszabbak voltak, gyertyán-ként 5 Wattot fogyasztottak, akkor tehát egy órai világítás $16 \times 5 = 80$ Wattot fogyasztott, tenát, a mai áramárak szerint, 4 krba került.

De elméletileg legalább, készíthetők volnának ma is szénizzószálal is e tekintetben sokkal jobb lámpások, értem olyanok, a melyek gyertyánként nem 3 Wattot, hanem jóval kevesebbet, mondjuk csak 1 Wattot fogyasztanak, a mikor az órán-kénti világító költségei a mai költségeknek csak $\frac{1}{5}$ -át tennek ki.

Hiszen régen ismeretes a tudományos fény-elméletben, hogy valamely izzótest annál jobb fényforrás, mennél magasabb annak hőmérséklete. T. i. a világító testek táplálására fordított munka, mondjuk a gáz elégetésnél kifejtett munka, avagy az elektromos izzólámpás táplálására fordított elek-tromos áramnak megfelelő egész munkamennyiség nem alakul át sem ott, sem itt egészen fényne, mint minden átalakulásnál, a mikor a természet erői alakot eszerínek, a munka egy része czéljainkra nézve elvész, más tüneményekben jelentkezik. Ki ne ismerne azt a tüneményt, hogy pl. a szénben rejlő egész munka értékét nem tudjuk a kázanvíz melegítésére fordítani, egy része annak a körtöben el-távozik, a másik részét kisugározzák a kázanfalak, egy másik része megint fénysugarok alakjában kállódik el, vagy visszamarad a tökéletesen el nem égett szalokban.

Egészen ugy van ez a fénynél is; az izzólámpás táplálására fordított munkának csak egy csekély töredéke jelentkezik igazán fényalakjában, lénye-gesen nagyobb része miat hőszugár, czéljainkra nézve elvész s a környezet melegítésére fordítatik. Világos, hogy mennél nagyobb a fény alakjában kisugárzott munka, annal jobb ama izzó test, mint fényforrás. Elméleti és gyakorlati kutatások azt mutatták, mint már említettem, hogy mennél mag-sabb a fénylő test hőmérséklete, annal nagyobb része alakul át a táplálására fordított munkának fényne s kevesebb vesz el — eltekintve alárendelt szerepet játszó mellékkörülményektől — hő alakjában. Arra tehát, hogy mentől hatásosabb fényforrást készítsünk, csak az volna szükséges, hogy a fénylő testnek lehetőleg nagy hőmérséklet adjunk.

S ez a törekvése, talán az izzólámpások ismerete óta mindig, az izzólámpa-gyárosoknak is. Vannak azonban más körülmények, a melyek e törekvéseknek határt szabnak s épen ezek a körülmények azok, a melyek a szén izzólámpásnak — elméletileg bar lehetséges, de gyakorlatilag meg-oldhatatlan — kisebb fogyasztásu való készítését megakadályozzák.

Az a hőfok, a mely a ma használatos, 3 W-os izzólámpásban uralkodik, az 1600 C°-ot közelíti meg, nagyon messze van ugyan még attól a hő-mérséklettől, melynél a szén ritka levegőjű térben elgőzölög, mert az valahol 3000° körül következik be, de elég közel ahhoz a hőmérséklethez, mely-nél a beálló inkább mechanikai dezintegráció következtében a szénzál elporlódik. A szénzálról már a vörös-izzásnál válnak el apróbb részek, de ez a jelenség 1600° körül rohamosan fokozódik. A szénzál dezintegrációja három okból árt a lámpás világító képességének: 1. azért, mert minél több szén válik le a szálról, annál kisebb lesz a sugárzó felszín, tehát kisebb lesz a fényemisszió is; 2. a szénrészek lerakódnak az üvegömbre, tehát a már is kisebb fényemisszióból az így el-homályosított üveg többlet nyel el s végül 3. a szénrészeknek levalásával nő a szál villamos ellen-állása, tehát kevesebb áram megy azon át s a szénzál izzási hőmérséklete kisebb lesz.

Még nagyobb mértékben mutatkoznak ezek a bajok akkor, ha a szálalnak már eredetileg magasabb a hőmérséklete s épen ez a körülmény oka annak, hogy $2\frac{1}{2}$ W-nál vagy 3 W-nál kevesebbet fogyasztó lámpást ma nem készítenek.

Hiszen ezeknél a ma használatos izzólámpá-soknál is, már rövidebb ideig tartó üzem után be-következik a szénzálalnak az az említettém elpor-zása, a mikor az eredetileg 16 gyertyás lámpa, mint ismeretes, jóval kevesebb fényt ad, s a mellett fényegységként többé kerül, úgy hogy takaré-kossági nézőpontból az ilyen fényvesztett lámpá-

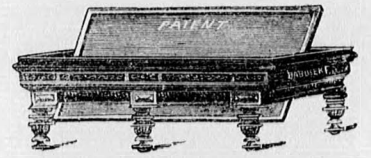
BABUSEK FERENCZ

mű-butor és tekeasztal üzlete

Budapest, VI., Szondy-utca 19, Csengery-n. sarok

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy-mint: háló-, ebédlő-, szalon-, kávéház-, portál-és üzlet-berendezéseket helyben és vidékre. —

Ajánlja

fordítható tekeasztalait,

egyik oldal golyó-, a másik oldal karam-boljáték számára, mindkét oldal márvány-lappal ellátva.

Új és használt tekeasztalok és mindenemű kellekek dus valasztékban mindig raktaron.

Mindenféle styleni kávéház-berendezések elvállaltatnak.

Árak megegyezés szerint.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

SZT.-MARGITSZIGETI

ÜDÍTŐVÍZ

a legkiválóbb és legolcsóbb ásványos savanyúvíz

és egészség-ápoló ital.

Kitünő eredménnyel használtatik:

köszvény-, gyomor- és bélbajoknál, garat-, gége-, tüdő- és hólyaghurutnál.

Kapható: Legtöbb gyógyszertárban, ásvány-víz-, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

FŐRAKTÁR:

WERNER ADOLF-nál (FRUM ISTVAN UTODÁ)

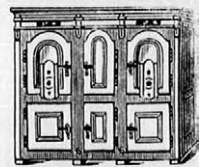
Budapest, II., Batthány-utca 3. sz.

Telefon 90—97.

Főhercegi Szt.-Margitszigeti felügyelőség.

GINDERT ISTVÁN

jégszerény, hűtő-és fagyasztó-készülékek, puhafta butor, konyha és háztartási eszközök gyár

Budapest, VI., Klapka-u. 5.

Raktár:

VI. Teréz-körút 8.

Járványok idején és minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget, mint a jó és emészthetőképes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre

a mohai Ágnes-forrás

természetes szénsavdús ásványvíz,

mint föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó asztali és étrendi savanyúvíz; dús szén-sav-tartalmánál fogva nemcsak biztos övszerv-ferőtőző elemek ellen, de egyszerűmind serkentőleg hat a gyomor szervezetre; emésztő-képességét helyreállítja és fokozza, valamint minden kóros behatástól megóvja.

Kedvelt forrás.

Az Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár: Édeskuty L. cs. és k. udvari szállító,

Budapest, V, Erzsébet-tér 8. sz.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Alapítottatott 1801.

Legfinomabb minőségű
valódi

Ménes-Gyoroiki

vörös és fehér

Muszka-Magyarádi

asztali-

és csemege-borokat

ajánl legnagyobb választékban

Domány József Aradon

es. és kir., Ő Felsege a szász és szerb király
és Ő fensege Károly bajor hercegnek
udvari szállítója

szőlőbirtokos és bornagykereskedő.

Bámulatos olcsó!

Goldin 8 frt.
óra

Nikel remontoir erős zsebor, szépen diszített tokkal, másodpercz-mutatóval csak 2 frt 60 kr. Nikel remontoir zsebor, zománc számlappal, minden 32 órában felhuzandó, kitűnő szerkezetű, 3 frt 50 kr., dupla fedéllel 5 frt. Uj ezüst rem. zsebor, művészileg vésett tokkal, teljes szerkezetű, 4 frt 20 kr., dupla fedéllel 5 frt 50 kr. Tula rem. zsebor 5 frt, dupla fedéllel 7 frt 50 kr. Valódi ezüst rem. zsebor, finom svájci szerkezetű 6 frt, dupla-fedéllel 8 frt. Valódi ezüst-lánczok 2 frt és felebb, Ébresztő-órák 2 frt. A nálam vásárolt nikel- és ezüst-órák valódiságáért 10 évi írásbeli jótállást nyújtok. — Javítások 2 évi jótállással.

Képes árjegyzéket órákról ingyen és bérmentve küldök.

KUN H. műórás

Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 7.

sokat már jóval teljes átégésük előtt ki kell cserélni s újakkal pótolni.

Az izzólámpagyártás az utolsó 15 évben mondottam sokat javult, sokkal tökéletesedett, a lámpák olesőbbak, egyenletesebbek, tartósabbak, azokat a bajokat azonban, a melyek magában az alkalmazott anyagban, a szében rejlenek, nem sikerült kiküszöbölni, s tekintettel arra, hogy ezek az anyagok vele járó, változhatatlan fizikai tulajdonságai, kiküszöbölésükre nincsen is remény.

De ha nem is volnának meg a szénizzólámpásoknak ezek a gyakorlatban bosszantó és költséges apró hibái, maga az a körülmény, hogy a mai izzólámpás 3 W-ot fogyaszt gyertyánknál, oly nagyra teszi a világítás költségeit, hogy a villamos izzólámpással való világítás még mindig a luxusvilágításhoz sorolható.

Az ivlámpás pedig nagy fényerejénél fogva kisebb, zárt helyiségek világításánál, pedig ez képezi a világító szükséglet legnagyobb kontingensét, szóba sem jöhet.

Sok mindenféle uton-módon próbáltak ezen a bajon segíteni. A lórékvés, a mi az összes ezekre vonatkozó találmányokban megnyilatkozik, tartósabb és olesőbb üzemű szénzsal előállítására irányult s az összes idevágó találmányokat két csoportba sorozhatjuk.

Jegyzőkönyv,

felvettett a Budapesti Kávésszögek Kőresolyó évi április hó 4-dikén este a VI-VII. kerületi kör közlntermében tartott tisztújító közgyűlésén.

Jelenvoltak a közgyűlést előkészítő bizottság, továbbá az összes beiratkozott tagok: Miskey Lajos, Tomka Antal, Blau A. Ign., Bronner Mihály, Fedrit Károly, Kiss Mayer, Jokkel Jakab, Silberstein Alajos, Delikat Gyula, Horváth Gábor, Weinberger Dezső, Kaltenecker István, Neumann Károly, Stern Béla, Langer Vilmos, Sándor Lajos, Steiner József, Ott Nándor, Kepes Nándor, Szamek Samu, Mihály Nándor, Olmosi József, Halasi Gyula, Lőrincz Elek, Hoffmann Viktor, Farkas Jenő, Kredens Ede, Bruckner Károly, Konkoly István, Kállay Jenő, Tauszig Samu, Fischer Miklós, Szabó Kálmán, Knappe János, Deutsch Lajos, Rudolf József, Groszmann István, Katz Zsigmond, László G. Gábor, Schwarez József, Fritz Ferencz, Hoffmann Miksa, Forintos Dénes, Koltyay József stb, stb., továbbá a szakajtó képviseletében F. Kis Lajos és Barta Béla, Wagner József és Halász István szerkesztők.

Halasi Gyula a közgyűlést a következő beszéddel nyitja meg:

Tisztelt közgyűlés!

Amidőn az előkészítő-bizottság elhatározása folytán a mai közgyűlés vezetését tisztelettel elfogadom, fogadják szíves üdvözlétemet. Konstatálom, hogy közgyűlésünk alapszabályszerűen és kellő időben hivatott egybe s hogy az határozatképes. Jegyzőkönyvünk vezetésére felkérem F. Kis Lajos szerkesztő urat, hitelesítésére pedig Miskey Lajos és Koltyay József kartárs urakat. — Tisztelt közgyűlés! Mielőtt a napirendre térnénk, engedjék meg, hogy figyelmüket egy pár percze igénybe vegyem. Amint tudni méltóztatik, a „Kávésszögek Kőre”, amely 1894-ben létesült, két évi fennállás után megszűnt. Megszűnt pedig azért, mert a kávésszögek megtagadták a tagsági díjak fizetését, amiért is természetesen a kör nem volt fenntartható. Ma azonban a viszonyok sokkal kedvezőbbben alakultak, mert a kávésszögek legnagyobb része élénken óhajta a kör életbeléptetését, sőt azon tényezők is, akik a kör megalapításakor annak célját és intenzióit félreértették s ellene voltak, ma már meg vannak nyerve a kör eszméjének. Hogy a viszonyok ekként javunkra alakultak, annak magyarázatául nem mulaszthatom el felemlíteni, hogy ez a kávésszögek egy kis lelkes gardájának köszönhető, amely ma már mintegy egy egész éve napról-napra azon fáradozik, hogy a kávésszögek körét új életre bressze. Ennek a lelkes gardájának meghívasából hívtuk ma Önöket egybe, részben, hogy a tisztikart megalakítsunk, részben, hogy azoknak, kik körülbék eddig még nem léptek volna be, erre alkalmat adjunk. Ezeknek előrebocsátása után közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítom. (Éljenzés.) Miután napirendünk egyetlen tárgya: a tisztújító választás megejtése, ezenel elrendelem a szavazást, melyhez Miskey Lajos elnöklele alatt egy, Olmosi József, Bronner Mihály, Kredens Ede és Kállay Jenő urakból álló bizottság kiküldését javaslom. (Helyeslés.) Miután indítványomat el méltóztatott fogadni, a közgyűlést egy negyed órára felfüggesztem.

Olmosi József a választás megkezdése előtt szót kér és nagy tetszéssel fogadott beszédet tartott, melyben a jelenlevőket a kör ügyei iránti érdeklődésre és eszméjének terjesztésére buzdította. Vázolta a kör lételetésének szükségességét, mely megérdemelné, hogy azok, kik ma jelenleg jobb sorsban is vannak, ép úgy támogassák azt, mint azok, kik kedvezőtlen viszonyaik folytán égető szükségét érzik. — Szavait a közgyűlés élénk tapssal jutalmazta s mindvégig helyesléssel kísérte.

A választásra kiszabott idő letelte után elnök elrendeli a szavazatszedő bizottság jelentésének felolvasását. — Miskey Lajos előterjeszti a jelentést, mely szerint összesen negyven szavazólap adatolt be.

Elnökké egyhangulag Nerey Dezső, alelnökké Olmosi József egyhangulag, Bronner Mihály 28 szavazattal (Holländer Dezső 12 szavazatot kapott); ellenőrké: Rigó József és Ott Nándor; háznagyokká: Lőrincz Elek, Knappe János, Forintos Dénes és Szajer Béla. Felügyelő bizottsági tagokká: Kaiser Miksa, Miskey Lajos, Farkas Jenő, Tauszig Samu, Steuer Sándor, Neumann Károly és Szatonyi Miklós. Könyvtárnokokká: Fritz Ferencz és Deutsch Lajos választattak meg. A választmány tagjai lettek: Geldzähler Károly, Hebel Mihály, Bruckner Károly, Hoffmann Miksa, Holländer Dezső, Kaltenecker István, Koltyay József, Krassy M. Gyula, Kállay Jenő, Leshumner Alajos, Kredens Ede, Oszlaty Gáspár, Sándor Lajos, Posch Károly, Sonnenfeld Rezső, Langer Vilmos, Mihály Ferencz, Steiner József, Szabó Kálmán, Weninger József, Takács Ferencz, Weinberger Dezső, Weisberger József, Weisz Márton. Póltagok lettek: Friesz Fer., Goldberger Sándor, Groszmann István, Rudolf J. és Sternthal József.

A választás egyhangú tudomásul vétele után a közgyűlés elhatározta, hogy Nerey Dezső elnököt megválasztásáról küldöttségel értesíti, a végleges klubhelyiség berendezéséig az összejeveleteket s üléseket Wagner Raymund hajós-utca és Dessewly-utca sarki vendéglőjének közlntermében fogja megtartani, s hogy az első választmányi ülés határnapját a szaklapok útján fogja közzé tenni.

Több tárgy nem lévén, a közgyűlés az elnök eljenzésével ért véget.

A jegyzőkönyv hitelesül:

F. Kis Lajos s. k.,
jegyzőkönyvezető.

Olmosi József s. k.,
elnök.

Egy bakfisch naplójából.

Mi mindig azon a nézetben voltunk, hogy egy izletes jól elkészített burgonya-leves nagyobb dicsőretére válik bármely fiatal leánynak, mint a legesodálatraméltóbb előrehaladás a mértani tudományokban és hogy a matematika előkelő tudomány ugyan, de oly fiatal leány, akinek fővágya a gazdasszonyi főkött, inkább foglalkozzék azzal a számtani művelettel, amelyet a szakácsnő tesz előbe. Hasonló értelemben olvassuk tehát egy bakfisch naplójában a következőket:

A jó teknősbéka leveles epenséggel nem árt az, hogy a híres Sokrates fejére egykoron egy teknősbéka esett; és az almásrétesre sincs befolyással, ha arra emlékezünk, hogy Schiller, a hírneves költő nagyon szerette az almát, habár különösen csak a már rohadni kezdőt is. Ellenkezőleg Az erős illatu hagyma-terményeknek kiváló aromát ád az a tudat, hogy Göthe gyűlölte azokat és a beszózott hering, a Schöffel-féle költészet fényében sokat nyer. Mindenesetre óvakodni kell a költőknek feleselésétől, mert az almásrétes és hering együttesen nem jó ízű. És ha valahol, akkor bizonyosan a konyhában kell minden érzéket alaposan kiéleíteni.

A szem gyönyörködjek a különböző husfajok szép rózsás színében: a vetemények a konyhai zöld edények vakító fehér színében, az orr örvényben a hús fűzetek illatának, a kávé a zimmer kellemes szagának; a nyelv élvezze a tej enyhé, a mazsolafajok édes és a bors erős ízét; a kéz érezze magát jól a ludak pehelye, a cukor-doboz tartalma között; a fülnék végül a baromfiak kodásolását, az ételek rottyogását és a szakácsnő morgását kell sphairák zenéjének képzelné. A konyha minden fiatal és idős háziasszony egyetlen célja, oly hely ez melyet némely szakácsnő szentebbnek tart a színei hegynél, amennyiben levetik cipőiket, ha e szent helyre lépnek. De a konyhát oly fiatal leányoknak is tisztelni kell, kik háziass jól nevelt gazdasszonyoknak készülnék. Létezik-e ennél érdekesebb hely a házban?

Ne higgye azonban senki, hogy a főzés tudománya unalmas; ellenkezőleg, az érdekesség netovábbjával szolgál. Mert hát lehet-e oly vidék érdekesség nélkül, ahol tej és méz folyik, ahol élet és halál fölött határoznak, ahol forró víz buzog és véres patak folyik, ahol a ezírtom virul és a bors terem? Hogyha valamikor arra gondolunk, hogy gazdasszonyok leszünk — én pedig megvallom, gyakran gondolok erre — akkor legyünk egészen azok, Nemesak azt kell tudnunk, hogy hogyan viselkedjünk a szalomban, de azt is, hogy miképen eszedkedjünk a konyhában. Nem elég az ebedlőben azt tudni, hogy hogyan kell enni, de azt is, hogy mit?

Az én akaratom igen szilárd volt, de sajnos, igen kevés lépést tettem még előre. Jól mondja a költő, hogy az istenek többre becsülik a munkát a dicsőségnél, ez különösen a szakácsművészetre alkalmazható. A zongoravirtuóz, aki a zongorát irtározatos erejű rhapsodiával tönkre silányítva, a hallgatóság tapsai közt véres kezekkel hagyja el helyét, nem izzad annyit, mint a fiatal leány, aki első libáját sütü. Ha főzni tanulunk, akkor nyerünk csak fogalmat az első keresztény mártýrok kínjáról, akik tízes kemencékben fejezték be életüket. Az első főzési óra többnyire csak arra való, hogy a tanítvány egyik újját alaposan megégesse. A tíz olyan hogyha az ember egyik újját adja neki, mindjárt az egész kezét kívánja!

A főzés tudománya mindamellett mégis csak praxisból sajátítható el. Praxis, még pedig alapos, önfeladózó gyakorlat nélkül, nem ér a világ összes szakácskönyve egy fahatkat sem.

Némai Antal ur, a »Budapesti Kávé-Ipartársulat« köztisztviselőiben álló elnöke, néhány nappal ezelőtt Rómába utazott. Kívánjuk, hogy Olaszország örökké kék ege alatt kelemenesen pihenje ki fáradsalmait, hogy visszatérve körünkbe, újult erővel vegye át ismét elnöki tisztével járó gondjait.

Kreisz János barátunk, a széles körökben kitűnő hírnévnek örvendő kávé, a napokban megvette a Ferencz József-területen létező Leyrer-féle kávéházat és azt a leggodnóbban fogja legközelebb renoválni. A törekvő és ambíciózus szakembernek új vállalatához sok szerencsét és sikeres működést kívánunk!

Esküvő. Krausz Gyula ur, a »Corvin-kávéház« tulajdonosa, folyó évi márczius hó 21-én eljegyezte Eisler Bernát esztergomi kereskedő bájos leányát, Blanka kisasszonyt. E boldog eljegyzés után a még boldogabb esküvő folyó évi május hó 10-én tartatik meg Esztergomban. Sok szerencsét kívánunk a köteendő boldog frigyehez.

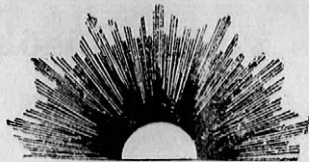
A »Club-kávéház«. Nem vagyunk már a kávéipar terén mai gyerekek, lapunk lizenkésztendős fennállása óta vajmi sok alkalmunk volt egy-egy újabb kávéház megnyitásáról hírt adni; az újabb és újabb egymással konkuráló üzletek életbelépésénél egész közönyösen vesszük már kezünkbe a tollat, hogy a sablonos megnyitási jelentést megírjuk, mert a kávéiparosok régi panaszai, az újabb és újabb vállalatok egészségtelen szaporodása nagyon is alapos. Azonban most, midőn a Lipót-körút 16 szám alatti »Club-kávéház« megnyitásáról referálunk, minden elfogultságot félretéve, azt állítjuk, hogy ez új üzlet egyike a székesfőváros legszébb berendezett, legtagasabb helyiségekkel bíró, valóban páratlan eleganciájú és kitűnő ízléssel berendezett kávéházaink, mely a mostanában fejlődésének gyermekkorát élő városrészben bizonyára kitűnően fog prosperálni, aminek biztosítékai a székesfővárosi közönség kedvező színháza, a Vígsház közvellen közlése, már maga a Lipót-körút élénk forgalma, a tulajdonos Weinberger Lajos ur széles körökben legjobb renoméknak örvendő rokonszenves egyénisége, a kitűnő kiszolgálás, melynek dirigense régi jó ismerősünk Geldzähler Károly számadó és más egyéb kedvező körülmény. A pompás izlésre és kitűnő szakértelemre való igazán nagyon szép berendezést a Kohn Jakab és József, a Lefkovicz testvérek, a Gissling és Herrmann kiváló cégek szállították, a szobor és plasztikai díszítést Wellisch Alfréd műpítés, háztulajdonos készítette. Weinberger Lajos urnak új vállalatához sok sikert kívánunk!

Uj modern kávéház Budán. Farkas Jenő, az Andrassy-uti Holczler-féle kávéház volt számadója, folyó hó 22-én nyitja meg Budán, a Margit-híd budai fejével szemben, a mai kor igényeinek megfelelő kávéházat »Margit« név alatt. A megnyitásról jövő számunkban fogunk referálni.

A párisi világkiállítás mához egy évre, 1900. évi április hó 15-én fogja kapuit megnyitni a czivilizált világ előtt, mely annál nagyobb várakozással néz elébe, mert a legutolsó párisi világkiállítás 1889. évben nagy eredménnyel fejeződött be. A jövő évi világkiállítás azonban sokkal nagyobb méretű lesz mint a 1889-es, mert míg ez csak 60 millió frankba került, a jövő évi költségeinek fedezésére 100 millió frank van előirányozva. A világkiállítás azonban nemcsak nagyszerűbb, pompásabb és elegánsabb lesz mint az 1889-es, hanem alakja és belső berendezése tekintetében is sok korszakot alkotó újítással lesz ellátva. A legfontosabb ezek között mindenestre az, hogy az egyes nemzetek nem állítanak ki külön-külön, hanem a világkiállítás 18 szakasportra lesz felosztva, és minden nemzet a többivel közösen e csoportokba lesz beosztva, úgy hogy a látogatók egyes iparágak jelenlegi fejlettségi állásáról a legkönnyebben tájékozhatják magukat, míg az előző kiállításokon a különböző államok ipari fejlettségének összehasonlítása végett egyik ország csoportjától a másikéig kellett az érdeklődőknek vándorolniok. A világkiállítás tehát olyan lesz, hogy minden ember aki láthatni fogja, nemcsak gyönyörűsége, hanem igen nagy tapasztalatra is tehet majd szert.

Szakács urak. Sok szakács nem eszeréne diplomás emberekkel, ez már nem is olyan különös dolog. Vannak azután szakácsok, akik még a »kis király«-lyal sem eszeréne. Báró Rotschild londoni főszakácsa Londonban például több mint ötvenezer frank évi jövedelem fölött rendelkezik és ezt a jövedelmet még nagyon szerénynek is tartják. Az elődőt azért küldte el a báró, mert éppen olyan fényes fogatot tartott, mint jó maga és azt mégis csak különösképpen találta, hogy ha egyszer szemközti találkoznak fogatuk, akkor esetleg az is kizárhat, hogy a szakács kocsija még különb az övénel. Nagy párisi és angol házakban különben az is szokás, hogy a háziak béreletet tartanak a szakácsnál. A szakács a család tagjait ugyanis el látja naponként és fejenként tíz frankért, a szolgazemélyzet egy-egy tagját három-négy frankért — bor nélkül. Ha vendégek is vannak a háznál, a szerződés akkor természetesen más. Némely udvartartásban is szokás ez, ott aztán az árak sokkal magasabbak.

BOROSS TESTVÉREK

Acetylen világítási vállalata

Budapest, IV. Harisch-bazár 19.

Készít magyar királyi szabadalmazott Acetylen-fejlesztőket,

berendez magánlakásokat, egyes házakat, utcákat, nyaralókat, vendéglőket, kávéházakat, gyártelepeket, vasuti és hajóállomásokat

A berendezés költsége igen olcsó.

A jelenkor legszebb világítása és olcsóbb mint a petroleum-világítás.

Haris-bazári üzletünkben megtekinthető egész nap Acetylen-fejlesztők raktáron vannak és berendezések azonnal eszközölhetők.

Legjobb minőségű
alpacca- és china-ezüstárukat
ajánl
HERRMANN J. L.
cs. és kir. udv. és orsz. érczáru gyári raktára
Budapest, IV. Váci-utca 24.

Evőeszközök, bors- és só-tartók, leveses-csészék, eczet- és olaj-állványok, kenyérkosarak, tálcák, serpenyők, kancsók, asztaldiszkek, gyertyatartók, állóvilárok stb. stb.

Teljes berendezések szállodák, vendéglők és kávéházak számára.

16 nagy kitüntetés a legnagyobb kiállításoktól.

Alapított 1819. évben.

Eis-Ersparniss

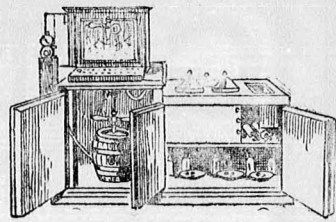
durch Anwendung unserer gesetzlich geschützten neusten

Bier- und Weinschank-Apparate.

Hygienisch vorzügliches, dabei sehr billiges Sodawasser erzeugen unsere pat. »Progress«-u. »Express-Automat«-Sodawasser-Apparate.

Einrichtung von pat. Kohlensäure-Bädern.

„Unicum“

„Universal“

Dr. WÄGNER & Comp. Vereinigte Fabriken

als Kommandit-Gesellschaft

Budapest, IX., Tinodi-utca 3 (hinter der Giselmühle).

Illustrirte Preiscurante gratis und franco.

Valódi hegyi ó-borok

valódiságért teljes garancia.

Tisztán kezelve, mintegy

400 hektoliter

ugy egész mint kisebb mennyiségben fehér, siller, vörös és rizling fajokban jutányos árban kapható

MAKRA GÉZA szőlőbirtokosnál **GYÖNGYÖS.**

HOFFMANN KÁROLY

BUDAPESTI TEMETÉS-RENDEZŐ-INTÉZETE

BUDAPESTEN, IV. KERÜLET, LIPÓT-UTCZA 7. SZÁM.

Elvállal olcsó és szép

temetés-berendezéseket

nyolcz különböző osztály közöndomáru jutányos díjazás szerint: 18, 25 40, 60 frttól kezdve egész 400 frton tulonó árakig; készletben tart holtak számára való felszerelvényeket,

érec, fa, lakkozott s fényezet koporsóka,

természetes és művirágokból készült

Koszorúkat

Hullaszállításokat

eszközöl a haza és a külföld minden irányában stb. stb.

TELEFON.

Uebennimmt schöne und billige

Leichenbestellungen

nach acht verschiedenen Classen zu anerkannt billigen Tarif; von fl. 18, 25, 40, 60 bis über fl. 400; unterhält ein grosses Lager von

Leichenrequisiten,

Metall, Holz, lackirten und polirten Särgen,

Grabkränzen

aller Art; auch werden

Leichen-Transportirungen

besorgt nach allen Richtungen des In- und Auslandes etc. etc.

TELEFON.

Szállodások és vendéglősök figyelmébe!

Becses tudomására hozzuk a t. szállodás és vendéglős uraknak, hogy az Erzsébet-körut és király-utcza sarkán megnyílt, és a modern technika minden vívmányaival dusan felszerelt mechanikai gőzmosóintézetünk a fehérművek tisztítására a legolcsóbb árak mellett vállalkozik, ártalmatlan savakkal a fehérműveket nem rongja, azokért bárhova elküld és a tisztítást a lehető legrövidebb idő alatt végzi.

Intézetünk Budapesten a legnagyobb, helyiségei öt emeletet foglalnak el, minden cél-szerű ujitással el van látva, miért is mindenféle kíváncsúnak a legpontosabban és legjobban felelhetünk meg.

Mechanikai gőzmosóintézet Erzsébet-körut 53.

Alapítástól 1825.

A HUBERT J. E. pozsonyi cég pezsgőborainak

Alapítástól 1825

GENTRY CLUB

EXTRA DRY ÉS TRIPLE SEC

(AZ ORSZÁGOS KASZINO PEZSGŐJE)

Vezérképviselete és főraktára SZIMON ISTVÁN-nál Budapest V., váczi-körut 12. sz.

TELEFON.

Francia pezsgőbor-gyárosok Louis François & Comp.

csász. és kir. udvari szállítók.

Diplome d'Honneur

Lisszabon.

Promontor.

Arany érem

Páris, Nizza, Femesvár, Anvers.

Van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy mi az egyedüli francia pezsgőbor-gyárosok

vagyunk Magyarországon és cégünk mint ilyen a budapesti kereskedelmi- és váltótörvényszéknél 17,151. sz. a. bejegyezve van.

Főraktár: *Borhegyi Ferencz* ezelőtt *Lápossy*
Budapest, Haas-palota.

Vezérképviseletőség: *Ruda és Blochmann, Budapest.*

